

Zelený vzdelávací fond

Zlatý mravec 2017

**Slovensko
a elektromobilita
– ako ďalej?**

**Vyhlásili víťazov súťaže
o Národnú podnikateľskú cenu
za životné prostredie v SR**

RECobal - Odpady po novom

ORGANIZÁCIA ZODPOVEDNOSTI VÝROBCOV

Spoločnosť RECobal s.r.o. je autorizovanou organizáciou zodpovednosti výrobcov (OZV) obalových a neobalových výrobkov.

OZV RECobal zabezpečuje pre svojich klientov, ktorí balia alebo plnia výrobky do obalov, dovážajú na územie Slovenskej republiky výrobky alebo tovar zabalený v obaloch, objednávajú si balenie svojich výrobkov, ktoré uvádzajú na trh pod svojou značkou, plnenie ich zákonných povinností vyplývajúcich zo zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch.

Pre týchto výrobcov obalov a neobalových výrobkov zabezpečuje OZV zber, prepravu, recykláciu a zhodnotenie odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov, ktoré sú súčasťou oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov v plnom rozsahu, najmenej vo výške ich zberového podielu. Uvedené činnosti sú zabezpečované na územiach miest a obcí, ktoré majú s OZV RECobal uzavreté zmluvy, pričom všetky náklady znáša RECobal.

K zazmluvneným obciam uplatňuje RECobal individuálny prístup a zohľadňuje ich miestne špecifiká. Našou snahou je optimalizovať nevykonné systémy zberu a motivovať občanov k zvýšenému úsiliu. Vo viacerých obciach sa nám darí zbierať osobitne neobalové materiály (sklo, plasty). Pravidelná komunikácia so zástupcami samospráv je samozrejmosťou. Na konci roku obdržala každá obec finančnú odmenu za spoluprácu.

Naše doterajšie skúsenosti potvrdzujú, že partnerským prístupom a otvorenosťou je možné dosahovať na komunálnej úrovni postupné zlepšovanie výsledkov v zbere jednotlivých zložiek odpadu, ako sú papier, plasty, sklo, kovové obaly a nápojové kartóny. V tomto smere je nevyhnutné neustále informovať občanov o dôležitosti triedenia komunálnych odpadov, spôsoboch recyklácie a zhodnotenia vytriedených odpadov, o význame triedenia jednotlivých odpadov v súvislosti s vyčerpatelnými prírodnými zdrojmi, ochranou životného a prírodného prostredia a taktiež s cieľmi Európskeho spoločenstva pri prechode z materiálového hospodárstva na obehové. Súčasťou informovanosti občanov sú tiež spôsoby predchádzania vzniku odpadov z obalov a neobalových výrobkov, pretože najlepší odpad je taký, ktorý vôbec nevznikne.

OZV RECobal v roku 2016 pre svojich klientov splnila všetky povinnosti riadne a včas!

21. stoorocie -
magazín
pre priemyselnú
ekológiu
**ročník XIX.
3/2017**

Adresa redakcie:
Farského 20
P.O. Box 115
851 01 Bratislava 5

Šéfredaktorka:
Mgr. Zdenka Rabayová
Mobil: **0907 459 942**

E-mail:
21stoorocie@21stoorocie.sk

Grafická príprava:
© 2017 Peter Drengubiak

**Príprava tlače
a distribúcia:**
Vydavateľstvo ENVIRA

Foto:
archív redakcie, ak nie
je uvedený autor

Vydáva:
ENVIRA
Farského 20, P.O. BOX 115
851 01 Bratislava 5
© 2017 ENVIRA
Autorské práva vyhradené
Reg.: MK SR č. 1860/98
ISSN 1335-874X

V boji proti klimatickým zmenám nenapreduje svet dostatočne rýchlo	5
Klimatický summit Jedna planéta	6
SAŽP vidí svoju ďalšiu perspektívu najmä v implementovaní projektov a čerpaní zdrojov z OP KŽP	7
Obehové hospodárstvo a automobilový priemysel	11
Na Slovensko mieri investícia za 8,5 milióna eur	12
Otvorený list trom najvyšším ústavným predstaviteľom SR	14
Projekt cesty pod Dunajom začína byť čoraz reálnejší	15
Vyhlásili víťazov o Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR 2017	16
Zelený vzdelávací fond	18
2. ročník československej environmentálnej konferencie ENVIRO 2017	19
Slovensko a elektromobilita – ako ďalej?	21
Zelená domácnostiam	23
Zlatý mravec 2017	25
Za desať rokov zdvojnásobili objem vytriedeného komunálneho odpadu	27
V prípade elektroodpadu môže mať obec zmluvy s viacerými OZV	29
Obchodníci uvítali novelu zákona o odpadoch	32
Členovia SEWA budú mať opäť nižšie recyklačné poplatky	33
Ecocheese	34
Červeno-bielych kontajnerov bude v mestách SR pribúdať	35
APEL 2017	36
Zníženie administratívneho zaťaženia je relatívne	37
Lesných porastov na našej planéte alarmujúco stále ubúda	40
Prečo je nutné pri stavbe drevodomu používať certifikované materiály?	42
Cieľom je bezdymová budúcnosť	44
O projekt Šampióni udržateľnosti stúpa záujem aj v slovenských školách	46
ODPADla nám hodina!	48
Desiatky mimovládnych organizácií požiadali o príspevok na envirovýchovu	50

21.

storočie

magazín pre priemyselnú ekológiu

PREDPLATNÉ - 15,80 EUR vrátane DPH na jeden rok.

P R E D P L A T N É

15,80 EUR vrátane DPH na jeden rok.

Objednať si ho možno poštou, e-mailom i telefonicky, alebo zaslaním tohto vyplneného ústrižku

Meno / organizácia: Adresa:

IČO: DIČ:

www.21storocie.sk

V boji proti klimatickým zmenám nenapreduje svet dostatočne rýchlo

Svetová banka nebude po roku 2019 finančne podporovať prieskum ložísk ropy a plynu

Kerry. Povedal, že 38 štátov USA predstavujúcich 80 percent obyvateľov krajiny si dalo klimatické záväzky v súlade s Parížskou dohodou z roku 2015. Macron vyzval prítomných na potlesk pre účastníkov z USA, ale potom varoval, že Trumpov krok predsa len oslabil Parížsku dohodu. „Nenapredujeme dostatočne rýchlo, prehrávame bitku,“ povedal Macron a dodal: „Summit je na to, aby sme si dávali záväzky, nielen rečnili.“ Prezident Svetovej banky (SB) Jim Yong Kim v Paríži oznámil, že jeho organizácia už nebude po roku 2019 finančne podporovať prieskum ložísk ropy a plynu, vrtné práce ani ťažobné projekty - okrem výnimočných situácií v chudobnejších krajinách. Medzi firmami, ktoré oznámili konkrétne kroky, je aj francúzska poisťovňa AXA. Tá uviedla, že postupne prestane poisťovať nové projekty v ťažbe uhlia. Mexický prezident Enrique Peña Nieto medzitým oznámil založenie trhu s emisiami skleníkových plynov, ktorý by spojil krajiny Latinskej Ameriky s regionálnymi trhmi v USA a Kanade. Čínsky vicepremiér Ma Kchaj informoval, že jeho krajina bude tiež čoskoro skúmať možnosť založenia trhu s emisiami skleníkových plynov. Nemecko, Británia, Francúzsko a Holandsko takisto prisľúbili, že budú zvažovať zvýšenie cien emisií v určitých odvetviach alebo celkovo atď.

(www.tvnoviny.sk, www.aktuality.sk)

Klimatický summit s názvom Jedna planéta zvolal francúzsky prezident Emmanuel Macron na druhé výročie prijatia historickej Parížskej dohody, ktorá je zameraná na obmedzenie globálneho otepľovania. Zároveň ho zvolal ako protiváhu k oznámeniu amerického prezidenta Donalda Trumpa, že USA odstupujú od Parížskej dohody.

Bývalý starosta New Yorku Michael Bloomberg oznámil, že 237 spoločností podporuje návrhy na väčšiu podnikovú transparentnosť v otázkach klímy a čistoty ovzdušia. Medzi nimi je napríklad aj osem z desiatich najvýznamnejších správcofských spoločností na svete, ako aj 20 z 30 celosvetovo významných bánk. Bloomberg vyhlásil, že napriek odstúpeniu USA od klimatickej dohody, Trump nemôže Spojeným štátom zabrániť, aby plnili svoje záväzky vyplývajúce z Parížskej dohody, pretože jednotlivé štáty, mestá a firmy pracujú na ich zavádzaní do praxe. „Naša koalícia teraz predstavuje vyše polovicu ekonomiky USA,“ povedal Bloomberg. „Spoločne splníme cieľ, ktorý si táto krajina stanovila v Pa-

ríži, a to znížením emisií najmenej o 26 percent. Neexistuje nič, čo môže Washington urobiť, aby nás zastavil,“ dodal exstarosta New Yorku. Jeho slová zopakoval aj bývalý americký minister zahraničných vecí John

Parížska dohoda

Pripomeňme, že historická Parížska dohoda bola prijatá 12. decembra 2015. Európska únia ju spolu s najvyššími predstaviteľmi členských štátov podpísala na slávnostnej ceremónii 22. apríla 2016 v New Yorku. Ratifikačný proces Parížskej dohody na úrovni EÚ sa síce nerodil ľahko, ale vďaka výraznému diplomatickému úsiliu SR počas jej predsedníctva v Rade EK sa proces ratifikácie zavŕšil začiatkom októbra 2016. Cieľom Parížskej dohody je obmedziť rast globálnej teploty do konca storočia o maximálne 2 stupne Celzia a podľa možnosti významne pod túto hodnotu, len o 1,5 stupňa Celzia v porovnaní s predindustriálnym obdobím. V druhej polovici 21. storočia by sa mala dosiahnuť tzv. neutralita, teda malo by sa vypustiť len toľko emisií skleníkových plynov, koľko ekosystémy dokážu zachytiť. Parížska dohoda nadobudla platnosť 4.11.2016, čiže 30 dní po tom, ako ju ratifikoval potrebný počet strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy, ktoré celkovo predstavujú najmenej 55% celkových emisií skleníkových plynov.

(rab)

Klimatický summit Jedna planéta

Envirorezort do boja proti klimatickej zmene investuje desiatky miliónov eur

Približne 4-tisíc delegátov a 50 svetových lídrov 12. decembra v Paríži diskutovalo o financovaní opatrení na ochranu klímy či záväzkoch k uhlíkovej neutralite. Klimatický samit „Jedna planéta“ zvolal francúzsky prezident Emmanuel Macron. Slovenskú delegáciu na podujatí viedol minister životného prostredia László Sólymos.

Summit sa uskutočnil dva roky po tom, čo sa prijala parížska klimatická dohoda. Tá vstúpila do platnosti minulý rok, čo bolo aj zásluhou slovenského predsedníctva v Rade EÚ. „Nakoniec osobne som siedmeho októbra minulého roku odniesol ratifikačné listiny za EÚ aj SR do depozitára OSN v New Yorku. Aj to je dôvod, prečo vnímam Parížsku dohodu osobne,“ povedal minister životného prostredia László Sólymos.

Za účelom znížovania emisií envirorezort prijíma rôzne druhy opatrení s cieľom minimalizovať nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. V rámci Environmentálneho fondu rezort za posledné dva roky podporil 42 projektov za zhruba 4,3 mil. eur, ktorých cieľom je ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme. Išlo o podporu výroby tepla a teplej vody prostredníctvom využívania

nízkoemisných alebo obnoviteľných zdrojov energie.

Prostredníctvom Operačného programu Kvalita životného prostredia (OP KŽP) rezort podporuje opatrenia na obmedzenie či spomalenie negatívnych dôsledkov klimatickej zmeny. V súčasnosti sú vyhlásené výzvy zamerané na zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov, na znížovanie energetickej náročnosti v podnikoch, vrátane vypracovania energetických auditov, či rekonštrukciu rozvodov tepla. Celková suma týchto výziev je 290 miliónov eur. V ďalšom roku pokračuje zatepľovanie a zároveň budú vyhlásené výzvy na výstavbu zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie, zariadení na vysoko účinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla v celkovej sume 87,5 miliónov eur.

V októbri rezort predstavil Zelený vzdelávací fond (podrobnejšie o ňom píšeme na ďalších stranách časopisu).

Na jeseň rezort prostredníctvom programu H2ODNOTA JE VODA informoval o opatreniach, ako predchádzať dôsledkom sucha na obyvateľov, na ekonomiku regiónov, či na samotnú prírodu. Realizácia opatrení si vyžiada sumu presahujúcu 100 miliónov

nov eur. Potrebné financie budú čerpané aj z eurofondov či Environmentálneho fondu. V mestách a obciach plánuje rezort podporovať opatrenia na zachytávanie dažďovej vody. V lesohospodárstve program odporúča zaoberať sa zložením lesov, aby vedeli odolávať suchu, stabilizovali svahy, upravovali prietoky pri dažďoch a podobne.

Emisiami sa zelený rezort zaoberal aj pri novele zákona o ovzduší, ktorá platí od 1. decembra tohto roka. Emisie z dopravy je možné riešiť napríklad prostredníctvom nízkoemisných zón. Povolnený vjazd do nich budú mať len vozidlá od určitej emisnej triedy. Trvalo udržateľnými riešeniami v doprave, napríklad podporou elektromobility, sa zaoberá envirostratégia, na ktorej príprave ministerstvo pracuje. Zmeny sa čoskoro dotknú aj stredne veľkých spaľovacích zariadení (napríklad teplárne), pre tie začnú v najbližších rokoch platiť prísnejšie emisné limity.

Prostredníctvom zvýšenia skládkovného plánuje ministerstvo znížovať objem odpadu na skládkach. Najmä biologicky rozložiteľný odpad predstavuje na skládkach pomerne výrazný zdroj emisií.

(Odbor komunikácie MŽP SR)

SAŽP vidí svoju ďalšiu perspektívu najmä v implementovaní projektov a čerpaní zdrojov z OP KŽP

Väčší akcent kladú na uvedomé správanie sa obyvateľov všetkých vekových kategórií k životnému prostrediu

Hovoríme s generálnym riaditeľom SAŽP – Ing. Matejom Ovčiarkom

Aké priority ste si stanovili po nástupe do funkcie generálneho riaditeľa Slovenskej agentúry životného prostredia (SAŽP)?

- V prvom rade chcem, aby boli všetky prípadné uskutočnené zmeny v prospech nášho rezortu, našej organizácie a mojich kolegov. Čo sa týka mojej priority - tou by malo byť čo najrýchlejšie realizovanie projektov z operačných programov programového obdobia 2014 - 2020, ale aj naďalej si udržiavať vysoký štandard pri aktivitách, ako sú napríklad Program obnovy dediny, súťaž Dedina roka, Cena SR za krajinu a aktivitách spojených s výchovou, so vzdelávaním a osvetou. Nemenej dôležité je, aby sme úspešne implementovali projekty a čerpali zdroje v súlade so záväzkom stanoveným operačným programom, či už ako prijímateľ, ale najmä ako sprostredkovateľský orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP). Pokiaľ ide o implementáciu projektov agentúrou, perspektívu vidím najmä v národnom projekte SAŽP s názvom Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku financovanom z OP KŽP. Pomocou neho sa chceme nielen dostať ešte bližšie k širokej verejnosti, ale aj naštartovať ďalší rozvoj SAŽP. Za nemenej dôležitý považujem aj druhý pripravený národný projekt pre obce financovaný z OP KŽP - Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach Slovenska - Zelené obce, ktorého cieľom je zachovanie biodiverzity a ekosystémov mimo chránených území, či zachovanie prírodných a poloprírodných oblastí pomocou cielenej výsadby drevín.

SAŽP pôsobí ako odborná organizácia MŽP SR od roku 1993 (zriadená bola

Ing. Matej Ovčiarka

v máji 1993), takže v budúcom roku si pripomeniete štvrtstoročie jej existencie. Je tu teda dôvod na bilancovanie...

- Za toto obdobie sa SAŽP dokázala etablovať medzi odbornými organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti envirorezortu a získať si za svoju činnosť dobrý kredit nielen u odborníkov, zástupcov neziskových organizácií, či súkromných spoločností, ale aj u širokej verejnosti. A čo je najdôležitejšie, neustále sa snaží, aj vďaka jej expertom, zlepšovať svoju činnosť v oblasti starostlivosti o životné prostredie a tvorbu krajiny v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja. SAŽP plní množstvo odborných úloh v zmysle Zriaďovacej listiny SAŽP a Štatútu SAŽP a označiť jeden z výsledkov ako top, by bolo nefér. Snáď by sme mohli spomenúť ako jednu z priorit, na ktorú sa v súčasnosti zameriava časť našich expertov, sprostredkovateľskú činnosť pre Operačný program Životné prostredie a Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP). Na novembrovej výročnej konferencii OP KŽP sme mohli skonštatovať, že aj vďaka činnosti SAŽP v tejto oblasti bolo uzatvorených 232 zmlúv o nenávratný finančný príspevok v hodnote viac ako 695 miliónov eur.

A ďalšie aktivity SAŽP, ktoré treba pri bilancovaní vyzdvihnúť?

- Jedným z významných krokov SAŽP je jej aktívna účasť v procese riešenia environmentálnych záťaží. Realizácia systematickej identifikácie environmentálnych záťaží, vybudovanie informačného systému environmentálnych záťaží a príprava Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží 2016-2021 pripravili významný základ pre odstraňovanie záťaží aj zo zdrojov OP ŽP a OP KŽP. Okrem zabezpečovania vysoko odborných činností, napr. aj v oblastiach manažmentu environmentálnych rizík, prevencie závažných priemyselných havárií, posudzovania vplyvov na životné prostredie, či environmentálnej výchovy a vzdelávania a mnohých ďalších, pripravujú naši experti aj odborné podklady pre návrhy environmentálnych stratégií, koncepcií, programov, plánov, právnych predpisov, technických noriem a metodík. Podieľajú sa aj na vypracúvaní štúdií, prehľadov a správ. SAŽP má na starosti aj budovanie, správu a prevádzku Centrálného dátového skladu rezortu MŽP SR zameraného na zhromažďovanie, harmonizáciu a publikovanie environmentálnych údajov produkovaných právnickými osobami v pôsobnosti MŽP SR. Toto je len úzky výber z činností, ktoré vykonávame, ale kto bude mať záujem o širšie spektrum informácií o SAŽP odporúčam mu otvoriť si webové stránky www.sazp.sk a www.enviroportal.sk, alebo si prelistovať archívne vydania odborného-náučného časopisu Enviromagazín – www.enviromagazin.sk, ktorý už viac ako dve desiatky rokov spracúva pre svojich čitateľov informácie z oblasti tvorby a ochrany životného prostredia, ale-

SAŽP sa v októbri zapojila do pokusu vytvoriť rekord vo výsadbe stromov.

bo niektorú z publikácií vydaných SAŽP. Na záver by som pripomenul, že o kvalite práce SAŽP svedčí aj to, že jej boli udelené certifikáty systému manažérstva kvality a systému environmentálneho manažérstva podľa noriem ISO 9001 a 14001.

**SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**

Koľko má v súčasnosti SAŽP zamestnancov?

V súčasnosti má SAŽP 237 zamestnancov a nepôsobia len v jej sídle v Banskej Bystrici, ale aj na pracoviskách v Bratislave, Žiline, Prievidzi a v Zemianskej Olči. Na našej webovej stránke www.sazp.sk nájdete aktuálnu organizačnú štruktúru SAŽP a kontakty na všetkých zamestnancov.

Váš predchodca zrealizoval určitú transformáciu SAŽP. Splnili sa očakávania o zefektívnení jej fungovania?

- K zmenám došlo v rámci sekcie fondov EÚ, ktorú som v čase jej transformácie videl ako jej riaditeľ. K 1. januáru 2016 došlo v rámci sekcie k organizačnej zmene a vznikol samostatný odbor riadenia a implementácie národných projektov v súvislosti s plánovaným implementovaním Národného projektu v rámci operačného programu, kde potenciálnym prijímateľom projektu je SAŽP. Títo zamestnanci sa tak môžu plne sústrediť aj na implementáciu spomínaných národných projektov, ktoré pokladám pre SAŽP za mimoriadne dôležité. V rámci

transformácie boli zároveň zamestnanci jednotlivých regionálnych pracovísk začlenení pod vedúcich vecne príslušných odborov v Bratislave. Dnes už môžeme skonštatovať, že vďaka týmto krokom sa nám podarilo zefektívniť fungovanie celej sekcie. Hovoriť o výsledkoch spomínaného národného projektu v súvislosti s prácou sekcie by bolo predčasné, ale čo sa týka jej činnosti ako sprostredkovateľského orgánu pre OP KŽP výsledky sú jasné. Nechcem sa opakovať, ale aj vďaka odbornej a efektívnej práci jej zamestnancov sa podarilo prekročiť tohtoročný 82-miliónový záväzok o 20 mil. eur. Keď to rozmeníme na drobné, v oblasti budovania ČOV a kanalizačných sietí predstavuje percentuálny podiel z celkového čerpania finančných prostriedkov Kohézneho fondu 77 %, v oblasti odpadového hospodárstva 17 %, v oblasti protipodvodňových opatrení 4 % a v oblasti ochrany ovzdušia a zmeny klímy 2 %.

Približne koľko percent prostriedkov ide na činnosť SAŽP z kapitoly ŽP a koľko z vlastných príjmov, ktoré získava predovšetkým z účasti na projektoch financovaných z viacerých programov európskej pomoci, ale napríklad aj z Environmentálneho fondu?

- V predchádzajúcom roku bolo cca 40 % výdavkov SAŽP financovaných z kapitoly Životné prostredie, pričom pre porovnanie, v roku 2012 to bolo až 60 % výdavkov. Financovanie činnosti agentúry naopak zaznamenalo stúpajúcu tendenciu v oblasti vlastných zdrojov, kde došlo k nárastu podielu vlastných zdrojov na celkových výdavkoch z 13 % na 21 % v rokoch 2012 - 2016. Prispelo k tomu najmä zvýšené čerpanie Environmentálneho fondu, kde nárast za uplynulé

tri roky dosiahol takmer 8 %, a to predovšetkým z dôvodu realizácie projektu Vypracovanie plánov prác na odstránenie environmentálnych záťaží. Rovnaká tendencia je aj v oblasti príjmov z účasti na projektoch financovaných z viacerých programov európskej pomoci. V období štyroch rokov (2012 - 2016) stúpol percentuálny podiel európskej pomoci z 26 % na 40 % (predovšetkým z dôvodu financovania SFEÚ (Sekcie fondov EÚ) ako Sprostredkovateľského orgánu pre OP KŽP v rámci programového obdobia 2014 - 2020).

Spomenuli ste, že SAŽP plní funkciu sprostredkovateľského orgánu pre OP KŽP. Aké úlohy jej z nej vyplývajú?

- MŽP SR udelilo, ako riadiaci orgán (RO) pre OP KŽP na obdobie 2014 - 2020 na základe Zmluvy o vykonávaní časti úloh riadiaceho orgánu sprostredkovateľským orgánom, SAŽP plnomocenstvo na výkon časti úloh RO. Rozsah práv a povinností vyplývajúcich z tejto zmluvy sa týka prioritných osí 1 - 3 OP KŽP vrátane ich špecifických cieľov zadefinovaných v operačnom programe. V rámci poverenia RO vykonáva agentúra o. i. úlohy v oblasti tvorby a aktualizácie internej riadiacej dokumentácie vo forme stanovenej v Systéme riadenia EŠIF, príručiek pre prijímateľa a dokumentácie týkajúcej sa implementácie OP. V oblasti realizácie projektov SAŽP pripravuje a uzatvára zmluvy o poskytnutí NFP, monitoruje a vykonáva kontrolu projektov, eviduje nezrovnalosti, pripravuje stanoviská a prijíma nápravné opatrenia vo vzťahu k identifikovaným kontrolným/auditným a certifikačným zisteniam. Ďalšou úlohou agentúry je aj zabezpečovanie informovania a komunikácie v rámci OP.

Mnohých potenciálnych žiadateľov o podporu projektov v rámci OP KŽP - najmä z radov samospráv a malých podnikateľov - odrádza zložitosť a administratívna náročnosť pri podávaní, ako aj realizácii projektov. Akým spôsobom im SAŽP vie podať pomocnú ruku?

- SAŽP ako Sprostredkovateľský orgán pre OP KŽP zabezpečuje workshopy a informačné semináre pre prijímateľov s cieľom poskytnúť im najnovšie poznatky a skúsenosti, poukázať na kritické oblasti v procese verejného obstarávania a následnej implementácie projektov, ako aj vytvoriť priestor pre riešenie individuálnych požiadaviek s kompetentnými zástupcami SAŽP a zároveň predstaviť úspešné projekty v realizácii. Prínosom a hlavnou úlohou workshopov je získanie komplexných informácií potrebných k efektívnej implementácii projektov v rámci OP KŽP. Výkonnou zložkou v tomto procese je sekcia fondov EÚ, ktorej cieľom je poskytovanie všetkých potrebných informácií prijímateľom NFP, aby ich projekty „nezostali iba na papieri“. Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

v priebehu rokov 2016 a 2017 postupne zriaďoval v jednotlivých krajských mestách Informačno-poradenské centrá, ktoré sú určené ako prvotný kontaktný bod pre žiadateľov v jednotlivých krajoch Slovenska. SAŽP s týmito centrami spolupracuje v rámci organizácie jednotlivých informačných seminárov a workshopov.

Vďaka odbornému zázemiu, ktoré sa v SAŽP za roky od jej vzniku podarilo vybudovať, si úspešne počína ako Sprostredkovateľský orgán pre OP KŽP, pričom svoje úlohy úspešne plní aj pri dobíhajúcim Operačnom programe Životné prostredie. Aké konkrétne projekty sa v súčasnosti realizujú vďaka OP KŽP?

- Je ich široká škála, napríklad za projekt implementovaný v oblasti vôd sa realizuje fázovaný projekt, ktorý pokračuje vo výstavbe z predchádzajúceho programového obdobia a výška nenávratného finančného príspevku (NFP) dosahuje hodnotu 100 mil. eur. V projekte je zahrnutý región s viacerými mestami a obcami, ktorým pomôže odkanalizovanie a výstavba čistiarní odpadových vôd k lepšiemu komfortu života. Ďalej sú to aj projekty menších obcí v oblasti odkanalizovania území, ktorým by sa bez prostriedkov EÚ nepodarilo realizovať také veľké stavby. V oblasti odpadového hospodárstva môžeme uviesť projekty, ktorých primárnym cieľom je zvýšenie miery recyklácie a zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a súčasne samotné predchádzanie vzniku odpadov mimo miest na to určených. Z množstva projektov sú to napríklad väčšie projekty Združenia obcí pre likvidáciu odpadu Poltár: „Technológia zhodnotenia komunálneho odpadu výrobou TAP a BRO“ s celkovou výškou NFP takmer 4 mil. eur, ako aj projekt obce Miloslavov: Vybudovanie

zberného dvora v obci Miloslavov, kde celková výška NFP presahuje 830 tis. eur. Oba projekty budú mať po začatí ich plnej prevádzky a pri napĺňaní svojich indikátorov pre obyvateľov, ako aj pre samotné životné prostredie, nevyčísliteľnú hodnotu.

Viete približne povedať, podporu v akej sume získala SAŽP z fondov EÚ za ostatných 5 rokov?

- Z fondov EÚ sme za roky 2012 - 2016 získali 11 161 841 eur. Pričom išlo predovšetkým o prostriedky z Kohézneho fondu (KF) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR).

SAŽP už roky zastrešuje viacero tradičných aktivít a podujatí, ktorých poslaním je približovať význam ochrany životného prostredia a presadzovať myšlienky trvalo udržateľného života do praxe. Jedným z nich je aj Program obnovy dediny.

- SAŽP dve desaťročia vytvára prostredie, ktoré obciam (bez štatútu mesta) ponúka možnosti realizácie malých projektov formou Programu obnovy dediny, alebo prezentovania obecných úspechov v oblasti hospodárenia, starostlivosti o marginalizované skupiny či starostlivosti o hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo v súťaži Dedina roka. Za toto obdobie sme zaznamenali výrazný nárast zapojených subjektov, obce a ich zástupcovia dlhodobo prejavujú záujem tak o Program obnovy dediny, ako aj o súťaž Dedina roka. Výsledkom sú zelenšie a krajšie obce či nasledovaniahodné príklady obcí a starostov, ktorí prezentujú výsledky svojej práce a šíria ich dobré meno nielen na lokálnej, regionálnej, národnej úrovni, ale samozrejme, aj medzinárodnej.

Za takmer 25 rokov svojej existencie realizovala SAŽP celý rad aktivít v ob-

SAŽP sa spolu s MŽP SR podieľa aj na organizovaní odborných podujatí, ktorých témou je prechod na zelené hospodárstvo.

lasti environmentálnej výchovy a osvedy. Každodenný postoj obyvateľov však potvrdzuje, že práve v tejto oblasti treba urobiť ešte obrovský kus práce. Plánujete realizovať nejaké nové projekty?

- SAŽP zabezpečuje odbornú činnosť v oblasti neformálnej environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvedy na celoslovenskej aj regionálnej úrovni. Naši špecialisti na environmentálnu výchovu a vzdelávanie pozorne sledujú aktuálne informácie a následne hľadajú spôsoby popularizácie trendov v oblasti starostlivosti o životné prostredie pre rôzne cieľové skupiny. Doposiaľ sa envirovýchovné aktivity SAŽP zameriavali prioritne na oblasť starostlivosti o životné prostredie a spôsoby navrhovania riešení už existujúcich, niekedy aj dlhodobých, environmentálnych problémov. Postupne však začíname klásť väčší akcent na uvedomelé správanie sa obyvateľov všetkých vekových kategórií. Prostredníctvom školských programov, súťaží a osvetových podujatí rôzneho tematického zamerania sa snažíme upriamiť pozornosť najmä na rozumný každodenný prístup k našej planéte, čím apelujeme na prevenciu, resp. na minimalizáciu fenoménov, ktoré majú výrazne negatívny dosah na kvalitu životného prostredia. Preto projekty, ktoré pripravujeme, majú ambiciózne cieľ a to pozitívne zmeniť spôsob myslenia a správania obyvateľov vo vzťahu k životnému prostrediu.

SAŽP zastrešuje aj zavádzanie dobrovoľných nástrojov ochrany životného prostredia – mám na mysli environmentálne značenie výrobkov, zelené obstarávanie, EMS, EMAS... Žiaľ, pokiaľ ide konkrétne o environmentálne značenie výrobkov, či o EMAS záujem o ich získanie zo strany firiem je stále veľmi nízky, čo dokumentuje aj počet subjektov, ktoré sa o značku EVV alebo získanie certifikátu EMAS uchádzali a uchádzajú. Jedným z hlavných dôvodov je fakt, že tieto dobrovoľné nástroje nie sú dostatočne spropagované a tak ich držiteľia nezískavajú lepšie pozície v konkurenčnom boji na trhu. Neplánujete realizovať nejaké účinnejšie opatrenia, aby sa dobrovoľné nástroje dostali viac do povedomia verejnosti?

- V prvom rade je nevyhnutné pripomenúť, že spomenuté nástroje - environmentálne označovanie produktov, schéma pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) či zelené verejné obstarávanie majú dobrovoľný charakter, to znamená, že nie je povinnosťou spoločností do nich vstupovať. Tieto nástroje však vytvárajú priestor pre deklaráciu spoločností, že ich prístup k ochrane životného prostredia je aktívny. Tak ako ste spomenuli, počty spoločností zapojených do schém je síce nízky, avšak za posledné obdobie sme zaznamenali zvýšený dopyt firiem a organizácií o nástroje, ako je schéma EMAS a environmentálne označovanie produktov a to najmä zo strany subjektov,

ktorých materská spoločnosť sídli mimo SR, kde je vnímanie týchto nástrojov environmentálnej politiky komplexnejšie vo väzbe na povedomie, motivačné faktory a benefity v oblasti hospodárskej politiky s environmentálnym aspektom. Zoznam a počet držiteľov environmentálnych značiek (Environmentálne vhodné produkty a Environmentálna značka EÚ) a subjektov s registráciou v schéme EMAS je prístupný na webovej stránke SAŽP. K rozvoju spomínaných dobrovoľných nástrojov sa zaviazala aj vláda svojim programovým vyhlásením prostredníctvom podpory uplatňovania zeleného verejného obstarávania (GPP) v podmienkach SR. SAŽP v spolupráci s MŽP SR a ďalšími relevantnými subjektami spolupracuje na naplňaní opatrení Národného akčného plánu pre zelené verejné obstarávanie v podmienkach SR na roky 2016 – 2020 s cieľom zadefinovania a nastavenia rozsahu záväznosti uplatňovania environmentálnych charakteristík v procese verejného obstarávania verejnými obstarávateľmi. Práca a činnosti agentúry zahŕňajú aj propagáciu týchto nástrojov v rámci konkrétnych úloh formou rôznych aktivít a eventov.

Prostredníctvom SAŽP jej zriaďovateľ, ktorým je MŽP SR, zabezpečoval od jej vzniku plnenie odborných úloh. Terajšie vedenie MŽP SR založilo pri ministerstve Inštitút environmentálnej politiky, ako analytický útvar rezortu. Ten pripravuje o. i. aj Stratégiu environmentálnej politiky SR do roku 2030. Využil pri jej tvorbe aj dlhoročné odborné poznatky SAŽP?

- SAŽP sa zapája do procesu prípravy Stratégie environmentálnej politiky SR do roku 2030 a to aktívnou účasťou zamestnancov v pracovných skupinách zriadených MŽP SR. V súčasnosti sa SAŽP spolupodieľa na príprave oznámenia o predmetnom strategickom dokumente ako súčasť procesu podľa zákona č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné

prostredie, ktorým tento dokument pred jeho samotným schválením, musí prejsť. Súčasťou vybraných úloh v rámci návrhu Plán hlavných úloh SAŽP na budúci rok je aj podieľanie sa na naplňaní jej cieľov.

Na stránkach tohto časopisu informujeme aj o založení Zeleného vzdelávacieho fondu, ktorého činnosť zastrešuje SAŽP. Kto bude posudzovať predložené žiadosti?

- Všetky žiadosti o podporu zo Zeleného vzdelávacieho fondu budú v prvej fáze podrobené administratívnej kontrole, ktorú zrealizuje sekretariát fondu. Následne budú projektové zábery predložené špecializovaným členom komisie fondu, ktorí vypracujú odborné hodnotenie. Finálny výber projektových záberov schvaľujú stáli členovia komisie fondu a tento návrh odsúhlasuje minister životného prostredia SR.

Vzhľadom na skutočnosť, že činnosť Zeleného vzdelávacieho fondu sa ešte len rozbieha, dá sa predpokladať, že záujem o podporu projektov bude veľký. Z akých zdrojov sa bude fond priebežne naplňovať a koľko kôl do roka plánujete vyhlásiť?

- Máte pravdu, záujem o podporu projektov je naozaj veľký, avšak žiadosti môžu predkladať len žiadatelia, ktorí spĺňajú podmienky stanovené v oznámení o podpore projektových záberov zo Zeleného vzdelávacieho fondu. Príjem fondu v súčasnosti tvoria darované finančné prostriedky od partnerov zo štátneho aj súkromného sektoru a naším záberom je v tomto mechanizme naplňovania fondu naďalej pokračovať. Počet výziev závisí od výšky dostupnej alokácie na účte fondu, v každom prípade v nasledujúcom roku plánujeme vyhlásiť minimálne jedno kolo výzvy podávania žiadostí o podporu projektov z fondu.

(rab)

Autor foto: MŽP SR a SAŽP

SAŽP tradične každý rok organizuje súťaž Dedina roka.

Obehová ekonomika a automobilový priemysel

Uplatňovanie environmentálnych opatrení je hnacím motorom k inováciám a novým technológiám

- Počas slovenského predsedníctva v Rade EK sme zorganizovali veľké diskusné podujatie s názvom Prechod na obehové hospodárstvo (T2gE). Tým sme naštartovali tzv. Bratislavský proces prechodu na zelené hospodárstvo a dnešným podujatím pokračujeme v našom úsilí, aby SR bola lídrom v prechode na obehovú ekonomiku," povedal štátny tajomník MŽP SR Norbert Kurilla pred začiatkom konferencie zameranej na obehovú ekonomiku (Driving towards Circularity). Uskutočnila sa v dňoch 6.–7. 11.2017 v hoteli Sheraton v Bratislave. Zorganizovalo ju MŽP SR v spolupráci s Organizáciou spojených národov pre priemyselný rozvoj (OECD), MH SR, Združením automobilového priemyslu a s podporou holandského a nórskeho veľvyslanectva na Slovensku. N. Kurilla tiež dodal, že Slovensko a región strednej a východnej Európy sú jedným z najväčších centier automobilového priemyslu v Európe. Automobilový priemysel má veľký význam z hľadiska exportu, rastu HDP, zamestnanosti, rozvoja inovácií. Preto práve z tohto odvetvia bude vyše 200 odborníkov z 15 krajín diskutovať o tom, ako rozbehnúť obehové hospodárstvo v automobilovom priemysle. V obehovom hospodárstve je treba presadzovať do praxe myšlienku, aby sa zdroje, ktoré využívame, dali opäť používať. „My vnímame obehové hospodárstvo ako spojenie environmentál-

neho a ekonomického rozmeru," povedal k téme Stephan Sicars z Organizácie spojených národov pre priemyselný rozvoj. Ďalej vysvetlil, že práve automobilový priemysel je odvetvím, ktorého sa problematika obehového hospodárstva priamo dotýka. Nevyhnutnosť znižovať emisie skleníkových plynov, produkciu odpadov a pod. kladie a bude klásť čoraz väčšie nároky na inovácie pri výrobe áut a ich komponentov, na vytváranie nových partnerstiev a spoluprácu s ďalšími odvetviami priemyslu. Na konferencii predstavili aj spoločnú štúdiu OECD a Inštitútu environmentálnej politiky pod názvom Making Slovakia a more resource efficient economy, ktorá je zameraná na efektívnejšie využívanie zdrojov slovenskej ekonomiky. Predstavitel' OECD Anthony Cox povedal, že pri jej tvorbe čerpali z obrovské-

ho množstva zdrojov nielen zo SR, ale aj zo sveta, zameriavali sa na zlepšenie efektivity výroby, znižovanie energetickej náročnosti, minimalizáciu odpadov vo viacerých odvetviach národného hospodárstva. Vzhľadom na skutočnosť, že súčasné európske smernice ako i pripravované opatrenia, ktoré majú podporiť prechod na obehové hospodárstvo, si vyžadujú čoraz väčšie investície do nových technológií, zaujímalo nás, nakoľko je reálna hrozba, že sa zníži konkurencieschopnosť firiem v krajinách EÚ. A. Cox k tejto téme dodal, že obavy nie sú na mieste. Naopak. Uplatňovanie prísnejších predpisov pri navrhovaní, výrobe i používaní nových výrobkov, či pri ich recyklácii ako odpadu je hnacím motorom k inováciám a k výrobe produktov s vyššou pridanou hodnotou.

(rab)

Plánovaná kapacita nového závodu je 30 000 ton PET fliaš a zmesových plastov

Na Slovensko mieri investícia za 8,5 milióna eur

Skupina Green Group plánuje vytvoriť 100 nových pracovných miest

- Nebýva zvykom, že by ministerstvo životného prostredia ohlasovalo príchod nových investorov na Slovensko, ale tentoraz urobí výnimku. Nová investícia plne zapadá do nášho úsilia bojovať proti skládkam na Slovensku. Jedinou cestou ako dosiahnuť uvedený cieľ, je viac triediť a recyklovať. Preto aj na Slovensku meníme odpadovú politiku, pripravujeme zvýšenie skládkovného a venujeme sa aj vzdelávacím projektom akým je napríklad projekt Triedim triediš triedime,“ povedal na tlačovej konferencii László Sólymos, minister životného prostredia SR. Dodal tiež, že ide o investíciu do

obehovej ekonomiky, teda do modelu, ktorý stojí a bude sa rozvíjať na myšlienke, že čo je ekonomické, musí byť aj ekologické.

Podľa štátneho tajomníka envirorezortu Norberta Kurilla je investícia významná predovšetkým z hľadiska životného prostredia. Na Slovensku bolo za minulý rok uvedených na trh okolo 120 tisíc ton plastových obalov, pričom vytriediť sa podarilo 69 tisíc ton. Práve preto aj zámer skupiny Green Group predstavuje konkrétny príklad, aké výhody predstavuje obehová ekonomika. „Je to hospodársky model, kedy ekonomický rast a rešpekt k životnému prostrediu idú ruka

v ruke. Spoločne vytvárajú priestor pre pracovné príležitosti, inovácie a skutočne trvalo udržateľný rast,“ vysvetlil Norbert Kurilla.

Podľa jeho slov práve Slovensko za posledné mesiace intenzívne pracuje na tom, aby sa stalo v rámci krajín strednej Európy lídrom v oblasti obehovej ekonomiky. Najvýraznejší krok Slovensko spravilo počas svojho predsedníctva v Rade EÚ, kedy v Bratislave envirorezort zorganizoval na tému obehovej ekonomiky medzinárodnú konferenciu. Zúčastnilo sa na nej vyše 500 odborníkov z 32 krajín sveta. Odvtedy sa envirorezort v oblasti obehovej ekonomiky na-

ďalej angažuje. Preto nie je prekvapením, že investičný zámer skupiny Green Group bol neformálne oznámený práve počas jednej z nadväzujúcich konferencií, ktorá prebieha v Bratislave (o konferencii Na ceste k obehovej ekonomike píšeme v predchádzajúcom príspevku).

Novým investorom, ktorý plánuje vstúpiť na slovenský trh, je jeden z najväčších holdingov v Európe - skupina Green Group. Jej zámerom je postaviť závod na spracovanie PET fliaš a mixovaných plastov. Fľaše chce získavať v maximálnej možnej miere z lokálnych zdrojov, následne čistiť a drviť. Zo získanej suroviny bude v Rumunsku vyrábať materiály potrebné napríklad v automobilovom priemysle. Podľa investora ide o prvý krok v rámci ambicióznejších plánov v oblasti recyklácie na Slovensku. Plánovaná kapacita nového závodu predstavuje 30 tisíc ton plastových fliaš a mixovaných plastov. Maximálna možná časť odpadovej suroviny bude získavaná zo Slovenska a celá produkcia bu-

dúceho závodu poputuje za hranice krajiny. Green Group v SR reinvestuje 8,5 milióna eur, vytvorí takmer 100 pracovných pozícií a pri svojom zámere nežiada o štátnu pomoc. Samotné spustenie prevádzky plánuje do konca budúceho roka, preto v súčasnosti vyberá z viacerých lokalít vhodných pre otvo-

renie závodu. „Investícia však predstavuje len prvý krok v rámci výrazne ambicióznejšieho projektu, ktorým podporíme obehovú ekonomiku na Slovensku,“ podotkol na tlačovej konferencii Constantin Damov, spoluzakladateľ Green Group. Podľa jeho vyjadrenia plánujú investíciu vybudovať v jednom z krajských miest SR. Kde konkrétne však zatiaľ neprezradil kvôli prebiehajúcim schvaľovacím procesom.

Vzhľadom na skutočnosť, že na Slovensku už existujú kapacity na materiálové spracovanie PET fliaš, ktoré sú schopné spracovať okolo 12 – 15 tisíc ton tejto odpadovej komodity, zaujímalo nás, či pri súčasnej miere separácie v SR, budú mať vôbec dostatok kvalitného materiálu na spracovanie. C. Damov povedal, že nedostatku suroviny sa neobávajú. Na konkurenciu sú pripravení. Samozrejme, pripravujú aj štúdiu realizovateľnosti, pri vypracovaní ktorej využijú aj slovenských odborníkov. Pokiaľ ide o viaceré ďalšie prevádzky v SR, ktoré tiež spracovávajú alebo plánujú spracovávať plastový odpad, tie sa podľa C. Damova nielen na Slovensku stretávajú s rôznymi technickými problémami a navyše, nevytvárajú tak vysokú pridanú hodnotu, ako ponúka pri spracovaní plastov skupina Green Group.

(rab/do)

Skupina Green Group bola založená v roku 2002, kedy vzniklo prvé recyklačné zariadenie. Holding tvorí v súčasnosti šesť spoločností zameraných na zber, prevoz, spracovanie a recyklovanie odpadu, ako i výrobu polyesterových vlákien zo 100 % recyklovaného PET materiálu. Pri svojej činnosti využíva moderné technológie s ohľadom na ochranu životného prostredia a prírodných zdrojov. Pôvodom rumunská firma má pobočky v Srbsku a Macedónsku. „Prudký rozvoj našej firmy za ostatné roky potvrdzuje, že odvetvie recyklácie je spolu s informačnými technológiami najdynamickejšie sa rozvíjajúcim odvetvím v súčasnosti,“ dodal C. Damov.

Bottle to bootle

Spoločnosť General Plastic, a.s., sa zameriava na zhodnotenie PET fliaš. V závode v Kolárovo, ale aj v Senici spracovávajú ročne okolo 12000 -15000 ton uvedeného druhu plastového odpadu. Vybudovanie recyklačných zariadení na takéto materiálové zhodnotenie PET fliaš, ktorých sa na Slovensku ročne spotrebujú milióny, podporil v minulosti Recyklačný fond. Využitie výsledného produktu, tzv. pranej vložky alebo regranulátu je veľmi široké. Ako jedna z mála spoločností v rámci strednej Európy uplatňuje princíp „bottle to bottle“, čiže vracia do výroby surovinu, z ktorej sa zasa vyrábajú PET fľaše (ide o tzv. predlisky a z nich sa „vyfukujú“ PET fľaše - tie sa vyrábajú v senickom závode). Vložky sú vhodné aj na výrobu textilných vlákien, viazacích pásov, fólií na výrobu hygienických potrieb a pod.

Otvorený list trom najvyšším ústavným predstaviteľom SR

S-O-S sa pýta kompetentných: Čo konkrétne ste urobili pre našu klímu?

Pred dvoma rokmi prijalo svetové spoločenstvo Parížsku dohodu o zmene klímy, ktorú mnohí označili za poslednú šancu zachrániť ľudskú civilizáciu a biosféru Zeme pred katastrofou. 58 členov a členiek Slovenského ochranárskeho snemu (S-O-S) sa pri tejto príležitosti obrátilo so svojím vyhlásením na troch najvyšších ústavných činiteľov.

„Dva roky považujeme za dosť dlhú dobu na to, aby sa ukázalo, nakoľko vážne to myslia naši zákonodarcovia, štátne a samosprávne orgány so záväzkami, vyplývajúcimi z Parížskej dohody. Naše oficiálne štatistiky naďalej hlásia stagnáciu, alebo mierny pokles množstva znečisťujúcich látok emitovaných do ovzdušia vo väčšine sledovaných ukazovateľov. V produkcii emisií skleníkových plynov dosiahlo Slovensko od r. 1990 výrazné zlepšenie. Viaceré mestá a obce realizujú adaptačné opatrenia. Prijali sa, alebo sa pripravujú príslušné strategické dokumenty. Nebolo by preto spravodlivé tvrdiť, že nikto v tomto štáte neurobil nič pozitívne v prospech klímy. Avšak na to, aby sa podarilo dosiahnuť potrebnú zmenu, budú nevyhnutné ďalšie zásadné opatrenia. Viaceré z nich nebudú jednoduché, bezbolestné, ani zadarmo. Nerobiť nič alebo len málo by nás ale vyšlo oveľa drahšie,“ povedal Mikuláš Huba, zakladajúci člen S-O-S.

Ako sa o. i. uvádza vo vyhlásení S-O-S, viaceré publikované informácie i naša každ-

denná skúsenosť nám nedávajú dôvod na optimizmus. Kvalita ovzdušia u nás – napriek určitým zlepšeniam – patrí medzi tie oblasti, v ktorých najviac zaostávame. Podľa odborných prepočtov Európskej environmentálnej agentúry (EEA) i návrhu Envirostratégie MŽP SR (2017) u nás znečistenie ovzdušia spôsobuje viac ako 5000 predčasných úmrtí ročne a ekonomické straty z extrémov, spôsobených zmenou klímy, za jediný rok, presiahli výšku 1,3 mld. eur.

Napriek tomu i napriek varovaniu odborníkov neeevidujeme v politickom ani v spoločenskom diskurze na Slovensku zjavný záujem o túto problematiku. Programy politických strán ani parlamentná rozprava nenasvedčujú tomu, že by naše politické elity táto téma zaujímala. Nezdá sa, že by plnenie záväzkov vyplývajúcich z Parížskej dohody, považoval niekto vplyvný u nás za skutočnú prioritu. Hnedé uhlie na hornej Nitre sa ťaží a spaľuje naďalej, štát sa chystá túto činnosť dotovať až do roku 2030 a aktuálne hrozí rozširovanie tejto ťažby. Najmä v zimných mesiacoch, za inverzného zvrstvenia vzduchu, býva situácia so znečistením ovzdušia v niektorých regiónoch SR kritická.

V najbližších rokoch sa na Slovensku uvedie do prevádzky ďalší veľký závod na výrobu automobilov so spaľovacími motormi, čím Slovensko dodá na svetový trh množstvo nových producentov skleníkových plynov.

Pri podpore elektromobility a ďalších foriem udržateľnej nízkouhlíkovej dopravy, zavádzaní nízkoemisných zón, či využívaní slnečnej energie je Slovensko na chvoste EÚ.

Rapidný úbytok lesov, brehových porastov, mokradí i voľne rastúcej zelene na Slovensku napomáha nežiaducim dopadom zmeny klímy. Podobne aj neustály rast rozlohy nepriepustných zastavaných betónových a asfaltových plôch. Ani naše poľnohospodárstvo nie je vzorom v uplatňovaní adaptačných opatrení na negatívne dopady zmeny klímy. Extrémne prejavy počasia, ako suchá, prívalové dažde, vlny letných horúčav a pod., spôsobené (aj) klimatickými zmenami, silnejú aj v našej krajine.

Signatári a signatárky vyhlásenia sa pýtajú najvyšších ústavných činiteľov a ich prostredníctvom aj ministrov a poslancov parlamentu, čo konkrétne pre prevenciu a zmierňovanie negatívnych dopadov zmeny klímy v posledných dvoch rokoch urobili? Aké legislatívne zmeny v tejto sfére iniciovali a presadili? Koľko prostriedkov na tento účel vyčlenili a ako sa tieto prostriedky využili? Či a ako plánujú používať v tejto veci ekonomické nástroje a disponibilné zdroje (vrátane EÚ fondov) v horizonte najbližších dvoch rokov? Keďže vyhlásenie má charakter otvoreného listu, odpovede na vyššie uvedené otázky by do 30 dní mohla poznať aj verejnosť.

(do)

Projekt cesty pod Dunajom začína byť čoraz reálnejší

 **MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

 **Vodohospodárska
výstavba**

Obyvatelia obcí v blízkosti Vodného diela Gabčíkovo by mohli cestovať rýchlejšie a pohodlnejšie

Všetky potrebné merania už boli ukončené. Ich výsledky dali zelenú zámeru prebudovať dva otvory priepustu na dopravný tunel. Projekt cesty pod Dunajom pre automobily, cyklistov a peších dostal prvé potrebné súhlasy od odborníkov. Vďaka tomu zámer prebudovať otvory priepustu pod prírodným kanálom Vodného diela Gabčíkovo získava konkrétnejšie kontúry. Informovali o tom minister životného prostredia László Sólymos a Daniel Kvocera, generálny riaditeľ Vodohospodárskej výstavby. Priepust pod prírodným kanálom má päť otvorov, pričom už pri projektovaní vodného diela sa predpokladalo, že na odvádzanie priesakových vôd postačia tri. Tento predpoklad potvrdili aj údaje namerané od roku 1994 do 2016. Keby sa teda prebudovali dva otvory priepustu na dopravný tunel, obce v blízkosti Vodného diela Gabčíkovo by sa mohli dočkať cesty pod prírodným kanálom. Riešenie by bolo nielen rýchlejšie, stabilnejšie a pohodlnejšie, no zároveň aj ekonomic-

kejšie ako prevádzkovanie kompy. „V máji sme informovali o tejto možnosti. Dnes sme opäť o pár krokov ďalej. Odborníci z Vodohospodárskej výstavby a Slovenskej technickej univerzity zanalyzovali aktuálny stav otvorov priepustu a doterajšie výsledky dokazujú, že takéto riešenie by bolo realizovateľné,“ uviedol minister Sólymos.

„Ukončené boli všetky potrebné merania a ich závery dávajú dopravnému projektu zelenú. Môžeme tak pokračovať v ďalších prácach, vrátane dopravno-inžinierskeho posúdenia, vypracovania technickej štúdie a začali sme s prípravou podkladov pre dokumentáciu EIA,“ dodal generálny riaditeľ Daniel Kvocera. Šéf envirorezortu doplnil, že ak nebudú žiadne prieťahy, tak s realizáciou tunela sa môže začať koncom roka 2018 resp. začiatkom roka 2019.

Podľa záverov meraní by konštrukcia cestných tunelov mala vydržať i vznietové explózie. Betón a betonárska výstuž otvorov sú vo veľmi dobrom stave a podložie

priepustu je stabilné. Zmena na cestu pre verejnosť by si však vyžiadala zabezpečenie zariadení na monitorovanie priesakov, otrasov a teplotných zmien, ako i nanesenie ochranných náterov a protipožiarnej vrstvy. „Projekt by znamenal trvalé riešenie prepravy a mňa nesmierne teší, že zámer ako výrazne pomôcť obyvateľom dotknutých obcí je technicky realizovateľný. Preto prosím aj všetky dotknuté orgány, inštitúcie či obce, ktoré sa budú v ďalšom stupni projektovania vyjadrovať, aby posúvali projekt vpred s čo možno najkratšími lehotami na vyjadrenie,“ povedal D. Kvocera. Podľa jeho slov sa v súčasnosti realizuje diagnostika existujúcich vozoviek a dopravno-inžinierske posúdenie. Po ich skončení príde na rad rozpracovanie technického riešenia, ktoré presnejšie určí odhadované náklady na realizáciu projektu. Dokumentácia by mala byť hotová na jar budúceho roku.

(Odbor komunikácie MŽP SR)

Vyhlásili víťazov súťaže o Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR

Priemyselné emisie 2017

V dňoch 10. – 11. októbra 2017 sa v bratislavskom hoteli Chopin uskutočnil v poradí už siedmy ročník konferencie Priemyselné emisie 2017. Podujatie opäť zorganizovala Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku – ASPEK v spolupráci s MŽP SR, MH SR, SOPK - Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou, SIŽP - Slovenskou inšpekciou životného prostredia, Zväzom chemického a farmaceutického priemyslu SR, Oddelením environmentálneho inžinierstva FCHPT STU-BA a Global Water Partnership Slovensko. Na podujatí sa zúčastnili zástupcovia štátnej správy, samosprávy a predovšetkým zástupcovia podnikateľských subjektov, ktoré svoju činnosť musia zosúladať s čoraz prísnejšími požiadavkami na kvalitu ovzdušia, vôd, či samotných výrobkov, čo ich núti investovať do nových technológií nemalé finančné prostriedky.

Prvý programový blok bol zameraný na Integrovanú prevenciu a kontrolu znečistenia (IPKZ). Z vystúpenia viacerých odborníkov na túto problematiku vyplynulo, že proces integrovaného povoľovania pri

zámeroch budovať nové technológie je síce náročný, ale dodržiavanie stanovených postupov je z hľadiska prevencie možných negatívnych dosahov rôznych prevádzok či už v priemysle, odpadovom hospodárstve, v poľnohospodárstve a pod. nevyhnutný.

V rámci programového bloku o ovzduší sa prítomní dozvedeli podrobnosti o tom, čo konkrétne prináša novela zákona o ovzduší (plénum NR SR ju schválilo o októbri). Táto nová právna úprava rieši okrem iného efektívnejšie informovanie o smogových situáciách a prináša aj konkrétne opatrenia na boj proti znečisteniu ovzdušia. Súčasťou dvojdnového programu konferencie boli aj tematické bloky zamerané na vodu, odpady, referenčné dokumenty BAT a BREF, či trvalo udržateľný rozvoj a ekoinovácie. Prítomných zaujali aj vystúpenia zástupcov viacerých firiem, lebo priniesli pohľad z praxe na to, ako riešiť napríklad otázky súvisiace s racionálnym využívaním energie, ako znižovať objem emisií v drevospracujúcom priemysle, aký význam má dlhodobé plánovanie a realizácia opatrení pre plnenie požiadaviek smernice o priemyselných emisiách v prevádzke kotolne a pod. Tento ročník konferencie bol už druhým, v ktorom dali organizátori priestor aj doktorandom zo slovenských univerzít, na predstavenie ich výskumných projektov.

Vítazmi súťaže o Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR 2017 sa v nasledovnom poradí stali:

KATEGÓRIA PRODUKT A SLUŽBY

1. **EKOSERVIS SLOVENSKO, s.r.o.**, za projekt EKO-MGS Membrane gravity Settler- Membránový gravitačný dosadzovák.
2. **REFILL CASE, s.r.o.**, za projekt bezodpadového vratného obalu s vlastným zberným systémom.
3. „**Národná recyklačná agentúra Slovensko**“, o.z., za projekt CE HOUSE.

KATEGÓRIA PROCES

1. **TERMONOVA, a.s.**, za projekt posilnenia energetickej bezpečnosti v meste Nová Dubnica, zvýšenie energetickej efektívnosti a odstránenie produkcie COC pri výrobe a distribúcii tepla, elektriny a chladu, výlučne na báze domácim OZE.
2. **Trebišovská energetická, a.s.**, za projekt SINBIO – Sustainable Innovation in Bioenergy
3. **SENSONEO, j.s.a.**, za projekt inteligentného monitoringu množstva odpadu.

SUBKATEGÓRIA – PODNIKANIE A BIODIVERZITA

TERMONOVA, a.s. – za projekt, ktorý v kategórii Proces získal prvé miesto.

European Business
Awards for the
Environment

Európska
komisia

Slovenská
obchodná
a priemyselná
komora

ASOCIÁCIA PRIEMYSELNEJ
EKOLÓGIE NA SLOVENSKU

MINISTERSTVO

ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Šanca pre firmy zviditeľniť svoje aktivity, ktoré prispievajú k ochrane životného prostredia

Počas recepcie, ktorá sa konala večer v prvý deň konferencie, sa uskutočnilo aj slávnostné vyhlásenie víťazov súťaže o Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR 2017. Jej šiesty ročník vyhlásila opäť Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku, po prvýkrát ju však organizovala spolu so SPOK. Podobne ako v minulosti - aj súťaž v roku 2017 - sa uskutočnila v spolupráci s MŽP SR a MH SR, ktoré majú v hodnotiacej komisii zastúpenie. Súťaž je národným kolom významnej európskej súťaže European Business Awards for the Environment (EBAE), vyhlasovanej Európskou komisiou. Podmienkou účasti v európskej súťaži, ktorá voľne nadväzuje v roku 2018 na národné kolo v roku 2017, je získanie popredného umiestnenia v národnej súťaži.

Cieľom súťaže na národnej aj európskej úrovni je podpora aktivít podnikateľských subjektov, ktoré si uvedomujú svoju zodpovednosť voči súčasným, ale aj budúcim generáciám a svojimi činmi výrazne prispievajú k zníženiu negatívnych vplyvov na životné prostredie. Výsledkom ich snaženia musí byť nadštandardný prístup k riešeniu environmentálnych aspektov a uplatňovanie vlastných iniciatív a inovatívnych postupov predstavujúcich výrazný progres a prínos pre hospodársky a spoločenský rozvoj bez závažnej ujmy na životnom prostredí a na prírodných zdrojoch.

(rab/ do)

(Podrobnejšie informácie o víťazných projektoch prinesieme v nasledujúcom čísle časopisu – poznámka redakcie.)

Zelený vzdelávací fond

Štát, firmy a neziskové organizácie spoja sily

„V oblasti envirovýchovy treba na Slovensku urobiť ešte obrovský kus práce,“ zdôraznil na stretnutí so zástupcami médií minister životného prostredia SR László Sólymos. Uskutočnilo sa 19. októbra tohto roku. Ďalej minister dodal, že rôzne mimovládne organizácie, občianske združenia majú aj konkrétne nápady, projekty, no nemajú ich z čoho financovať. Ako príklad uviedol časť prosby z nasledujúceho e-mailu: „Sestra učí v špeciálnej triede a písala projekt na vybudovanie tzv. ekotriedy ako ponuky lepšieho vzdelávania detí. V triede má aj deti s downovým syndrómom a zároveň deti s kombinovaným postihnutím. Žiadala o podporu súkromný sektor, no bolo to žiaľ, mimo ich oblasti podpory.“ Podľa vyjadrenia L. Sólymosa podobné maily prichádzajú na ministerstvo životného prostredia pravidelne. „Namiesto jednorazovej pomoci sme sa rozhodli vytvoriť systémové riešenie, ktoré dokáže dlhodobo podporovať malé i väčšie projekty v oblasti envirovýchovy. Preto ministerstvo vytvorilo dlhodobý nástroj na financovanie environmentálnych vzdelávacích aktivít na Slovensku. Tým je Zelený vzdelávací fond (ZVF), ktorý prvýkrát prepojí štátny, súkromný a neziskový sektor. Spolu s príspevkom zeleného rezortu je vo fonde v súčasnosti k dispozícii celková suma 130-tisíc eur,“ dodal L. Sólymos.

Zelený vzdelávací fond, bol zriadený pri Slovenskej agentúre životného prostredia (SAŽP). Od 20. októbra 2017 prijíma žiadosti o podporu projektov zameraných na environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu. Oprávnenými žiadateľmi o podporu sú občianske združenia, záujmové združenia právnických osôb, nadácie a neziskové organizácie poskytujúce verejnoprospešné služby s environmentálnym zameraním. „Spolu s donormi a v súlade s našimi prioritami, sme určili štyri oblasti, do ktorých chceme nasmerovať pomoc. Sú nimi podpora nízkouhlíkovej mobility a opatrení na znižovanie emisií, príležitosti prechodu na obehové hospodárstvo, rozvoj zelenej infraštruktúry s cieľom zlepšiť kvalitu života a v neposlednom rade ekoinovácie,“ nadviazal štátny tajomník ministerstva životného prostredia Norbert Kurilla. Podporovanými aktivitami budú podľa N. Kurilla environmentálna výchova, ktorej súčasťou sú výchovné programy, praktická výchova v teréne, výchova formou hier alebo súťaží alebo interaktívne aktivity.

Maximálna výška podpory pre mimovládne organizácie je stanovená v prípade projektov s regionálnym dosahom na 5 – tisíc eur a s celoslovenským dosahom na 10 – tisíc eur. Podmienkou je spolufinancovanie zo strany príjemcu vo výške 5 percent z celkovej požadovanej sumy. Žiadosti bolo potrebné

predložiť do 1. decembra 2017 vrátane.

„Projekty bude vyhodnocovať komisia tvorená zástupcami rezortu, donorov a neziskových organizácií, ktorá bude zároveň rozhodovať aj o prípadnom obmedzení projektového zámeru len na vybrané aktivity, či o poskytnutí nižšej ako požadovanej výšky dotácie,“ povedal generálny riaditeľ SAŽP Matej Ovčiarka.

Príjem fondu tvoria darované finančné prostriedky poskytnuté na základe zmluvy o účelovom finančnom dare. Darované finančné prostriedky sú vedené na osobitnom účte v Štátnej pokladnici SR. Všetky darované finančné prostriedky, s ktorými fond disponuje, sú v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov, prostriedkami verejnými. Poskytovanie podpory z fondu – čerpanie prostriedkov z fondu podlieha zákonu č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov. Príjemca finančných prostriedkov je povinný postupovať podľa ustanovenia § 8 tohto zákona. Do Zeleného vzdelávacieho fondu prispeli okrem ministerstva životného prostredia aj súkromné spoločnosti – CRH a.s. – 30-tisíc EUR, VELUX SLOVENSKO – 20-tisíc EUR, Slovnaft, a.s. – 20 – tisíc EUR, SLOVALCO, a.s. – 15-tisíc EUR a Nadácia VÚB – 5-tisíc EUR.

(do)

Účastníci konferencie

2. ročník československej environmentálnej konferencie ENVIRO 2017

Skládkovanie musí byť posledná možnosť

Pod spoločnou záštitou ministerstiev životného prostredia Českej republiky a Slovenskej republiky sa v dňoch 25.10. – 27.10. 2017 uskutočnil druhý ročník environmentálnej konferencie ENVIRO 2017. Prvý ročník sa konal minulý rok v Českej republike, tento druhý bol na Slovensku v Liptovskom Jáne. Podujatie zorganizovali spoločnosti EKOS PLUS, s.r.o. a E-expert, s.r.o. v spolupráci s Úniou miest Slovenska, Slovenskou inšpekciou životného prostredia a Zdravotným ústavom v Ostrave. Jeho hlavným cieľom bola výmena praktických a legislatívnych skúseností oboch krajín v oblasti odpadového hospodárstva, ochrany ovzdušia, zmeny klímy, posudzovania vplyvov na životné prostredie a pod.

V úvodnom slove štátny tajomník MŽP SR Boris Susko povedal, že ambíciou našej environmentálnej legislatívy je posunúť sa k systémom vyspelej Európy. V súčasnosti

sa preto pripravuje ďalšia, už štvrtá novelizácia zákona o odpadoch, pretože sa ukazuje, že niektoré dobre mienené zámery zákona sa v konečnom dôsledku nepretavili do dobrého výsledku. Ako jeden zo zásadných problémov sa javí, že z takmer 2 mil. ton komunálneho odpadu, ktorý sa na Slovensku vyprodukuje, v súčasnosti viac ako dve tretiny odpadu stále končí na skládkach. Recykluje sa len 20-23 percent, čím je Slovensko na chvoste európskeho rebríčka, horšia situácia je už len na Malte. Pričom zámerom je - v súlade so záväzkami k EÚ - dosiahnuť, aby sa v roku 2020 recyklovalo až 50 percent objemu komunálneho odpadu. Aj preto sa už napríklad sprísnil podmienky používania igelitových tašiek u obchodníkov ich spoľatnosťou od roku 2018, ale rozšírili sa možnosti odovzdávať staré pneumatiky opäť aj na zberné dvory a pod. Ako kľúčovú podmienku pre postupný pokles skládkovania Boris Susko označil to, že re-

cyklovanie odpadov sa musí vyplácať. Aj preto sa pripravujú zmeny v zákone o ukladaní odpadu, ktoré uvažujú s podstatným zvýšením poplatkov za skládkovanie najmä komunálneho odpadu. „Skládkovanie musí byť už len tou poslednou možnosťou ako s odpadom naložiť,“ dodal B. Susko.

Riaditeľka odboru odpadového hospodárstva MŽP SR Eleonóra Šuplatová sa vo svojej prednáške zaoberala aplikačnou novelou zákona o odpadoch. Uviedla, že dnes je na Slovensku celkom 118 skládok, čo je veľký počet. Skládok, na ktoré sa už nesmie vyvážať odpad je 24, ktoré ale stále nie sú uzatvorené a teda ani zrekultivované. Celkom sa na Slovensku v roku 2016 vyprodukovalo asi 12 mil. ton odpadu. Snahe do roku 2020 recyklovať až 50 percent odpadu má napomôcť aj tzv. aplikačná novela zákona o odpadoch (NR SR ju schválila v októbri 2017). Tá by mala predovšetkým sprehľad-

niť systém odpadov, znížiť administratívu pre malých podnikateľov, ale aj zaviesť sankcie pre porušovateľov zákonov. Konkrétne podnikateľom, ktorí na trh dodávajú menej ako 100 kilogramov obalov odpadne väčšina povinností výrobcov a to aj povinnosti uzatvárať zmluvu s organizáciou zodpovednosti výrobcov. Musia sa len registrovať na ministerstve, viesť evidenciu či limit neprekračujú a raz ročne ohlasovať údaje. Obce, v prípade drobného stavebného odpadu, budú mať na výber zaviesť množstvom zber s tým, že výška poplatku bude priamo úmerná množstvu, alebo budú môcť zaviesť paušálny poplatok. Budú si tak môcť zvoliť to, čo je pre ne a ich obyvateľov výhodnejšie. V prípade odpadových pneumatík sa ich bezodplatné odloženie umožní opäť aj na zberných dvoroch. Čo sa týka evidenčných a ohlasovacích povinností novela ich obmedzuje na minimum, len to, čo vyplýva zo smerníc EÚ. Keďže Slovensko patrí ku krajinám, ktoré majú v porovnaní s väčšinou krajín EÚ veľmi nízke poplatky za skládkovanie odpadu, EK žiada progresívne zvýšenie týchto poplatkov. Bude sa teda meniť aj zákon o poplatkoch. V súčasnosti je u nás výhodnejšie odpad skládkať, ako sa zaoberať jeho separovaním a recykláciou. „To musíme zmeniť, pričom to nerobíme len pre seba ale aj budúce generácie,“ povedala E. Šuplatová.

Zástupca riaditeľa Odboru odpadov MŽP ČR Jan Maršák oboznámil účastníkov konferencie so situáciou v Českej republike. Momentálne je už pripravený nový zákon o odpadoch, ktorý prešiel rozsiahlym pripomienkovým procesom. Vzhľadom na situáciu bol však z legislatívneho procesu stiahnutý a čaká na novú českú vládu. Česká legislatíva o odpadoch je v súlade s požiadavkami EK orientovaná na predchádzanie vzniku odpadu, separovanie a recykláciu a minimalizovanie jeho ukládania na skládkach. Cieľom je udržateľný rozvoj spoločnosti, využívanie odpadov ako náhrady primárnych zdrojov a postupný prechod na obehové hospodárstvo. Skoro vo všetkých druhoch odpadov

je v ČR skládkovanie nižšie ako je priemer EÚ. V súčasnosti sa v ČR zo všetkého vyprodukovaného odpadu skládkuje len 9 percent. V prípade komunálneho odpadu je to 45 percent a je to segment, kde miera recyklácie je v ČR ale nižšia ako európsky priemer. Európsky parlament však žiada, aby do roku 2030 pokleslo skládkovanie komunálneho pod 5 percent, pričom sa majú využiť ekonomické nástroje ako skládkovacie či spaľovacie poplatky. Tie musia byť dostatočne motivačné, aby sa viac oplátilo separovať a materiálovo či energeticky zhodnocovať, ako skládkať. Pripravovaná legislatíva uvažuje s tým, že po roku 2024 by malo byť skládkovanie komunálneho odpadu v ČR celkom zakázané.

Generálna tajomníčka služobného úradu MŽP SR Ľubomíra Kubišová hovorila o aktuálnych výzvach Operačného programu Kvalita životného prostredia v odpadovom hospodárstve. Ich cieľom je aj zníženie množstva odpadov zneškodňovaných skládkovaním a zvýšenie miery zhodnocovania odpadov. Uviedla, že záujem žiadateľov je síce vysoký, ale úroveň žiadostí je, žiaľ, veľmi nízka.

Na konferencii, na ktorú prišlo vyše 150 účastníkov najmä z radov zástupcov samospráv, pracovníkov štátnej správy ako aj podnikateľských subjektov, vystúpili nielen zástupcovia ministerstiev životného prostredia zo SR a ČR, ale aj odborníci na monitorovanie kvality životného prostredia a zdravia obyvateľov. V programe trojdňového podujatia, zazneli aj zaujímavé prednášky a diskusie o postavení verejnosti v konaniach posudzovania vplyvov a integrovaného povoľovania, o kvalite komunálneho ovzdušia a adaptácie miest na zmenu klímy, či o revízii dokumentov BREF a uplatňovaní požiadaviek na najlepšie dostupné techniky v SR a ČR.

V otvorenej diskusii o postavení verejnosti v procesoch EIA a IPKZ, ktorá sa uskutočnila v rámci konferencie, sa účastníci zhodli, že práva dotknutej verejnosti nesmú byť obmedzené, aj pripravovaný nový zákon o EIA musí rešpektovať ustanovenia Smernice o EIA a Aarhuského dohovoru. Zástupcovia MŽP v diskusii zdôraznili potrebu výrazne posilniť odbornú zložku procesu EIA, osobitne požiadavku na odbornosť spracovateľov dokumentácie pre posudzovanie vplyvov.

(is) Foto: Autor

Eleonóra Šuplatová,
riaditeľka odboru odpadového hospodárstva MŽP SR

Jan Maršák,
zástupca riaditeľa v odbore odpadov MŽP ČR

Ľubomíra Kubišová,
generálna tajomníčka služobného úradu MŽP SR

Slovensko a elektromobilita – ako ďalej?

Zo systémových nástrojov na podporu rozvoja elektromobility sa podarilo realizovať iba niektoré, aj to iba čiastočne

Zväz automobilového priemyslu SR (ZAP SR) má dlhodobý záujem podporovať rozvoj vysoko ekologických nízkoemisných vozidiel, ktoré nie sú výhradne poháňané spaľovacím motorom. Preto začal v roku 2016 realizovať Projekt podpory kúpy a registrácie ekologických vozidiel v kategórii M1 (osobné vozidlá do 3,5 tony) a N1 (úžitkové vozidlá do 3,5 tony). Recyklačný fond na projekt schválil sumu 5 miliónov eur, ukončenie projektu bolo plánované do konca tohto roku, počet podporených registrácií mal dosiahnuť minimálne 1000 automobilov. Nakoľko sa však projekt začal kvôli dlhému schvaľovaciemu procesu realizovať o päť mesiacov neskôr, nestihli sa vyčerpať všetky alokované prostriedky. Preto ZAP SR predložil Recyklačnému fondu (ten je už v likvidácii) žiadosť o predĺženie projektu.

Prudký rozvoj elektromobility je v súčasnosti vyvolaný hlavne legislatívnymi iniciatívami na európskej úrovni. Nariadenia Európskeho parlamentu z roku 2014 stanovili postupy na zníženie emisií CO₂ z nových osobných a ľahkých úžitkových automobilov do roku 2020 a nastavili rámec prístupu k budovaniu infraštruktúry pre alternatívne palivá naprieč všetkými členskými štátmi únie. Na základe toho si mali členské štáty EÚ vytvoriť vnútroštátne politické rámce a stanoviť v nich národné ciele, zámery a podporné opatrenia. Na

Slovensku boli schválené viaceré strategické materiály: Stratégia rozvoja elektromobility a jej vplyv na národné hospodárstvo,

Národná politika zavádzania infraštruktúry pre alternatívne palivá, Národný politický rámec pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami.

Strategické materiály načrtli na Slovensku dva scenáre vývoja alternatívnych palív a vozidiel s týmto pohonom do roku 2020. Štandardný scenár počíta s rezervovaným vnímaním verejnosti a konzervatívnym podnikateľským prostredím. Cieľom je 10 000 elektrických vozidiel a plug-in hybridov. Technologický scenár je viac optimistický, kalkuluje s vyššou angažovanosťou podnikov a pozitívnym vnímaním zo strany verejnosti. Cieľ je dosiahnuť 25 000 elektrických vozidiel a plug-in hybridov. Štandardný scenár Stratégie rozvoja elektromobility v Slovenskej republike predpokladá na konci roku 2017 približne 1300 registrovaných ekologických vozidiel, technologický scenár približne 3120 registrovaných vozidiel.

Projekt, ktorý realizuje ZAP SR, vychádza tiež z tohto strategického materiálu. V rámci neho je podpora batériových elektrických vozidiel (BEV) v projekte stanovená na sumu 5000 eur na jedno vozidlo, podpora plug-in hybridných vozidiel (PHEV) na sumu 3000 eur na jedno vozidlo. V očakávanom mixe registrácie 2/3 BEV a 1/3 PHEV je možné v rámci projektu teoreticky podporiť až 1152 vozidiel.

„Schválením Projektu podpory kúpy vozidiel vznikli nediskriminačné a zároveň motivačné podmienky pre každého vlastníka vozidla,“ hovorí Juraj Sinay, prezident Zväzu automobilového priemyslu SR. „Náš zväz čerpal pri aplikácii mechanizmu tejto podpory zo skúseností, ktoré sme získali pri úspešnom manažovaní štátnej podpory, tzv. „šrotového“ v roku 2009. Vtedy sa alokovalo viac ako 42 500 adresných príspevkov.“ Dosiahnuté kumulatívne výsledky projektu majú v jednotlivých mesiacoch v rezervácii prostriedkov stúpajúcu tendenciu.

Priemerný počet mesačných rezervácií vozidiel je 36, pričom v posledných šiestich mesiacoch je to až 40 vozidiel. Celkový počet rezervovaných podpôr (od začiatku projektu 11. 11. 2016 do 8. 11. 2017) dosahuje 445 vozidiel, pomer medzi BEV/PHEV je 275/170. V štruktúre vlastníkov tvoria najväčší podiel právnické osoby – až 81,5 %, fyzické osoby 15,5 %, samostatne zárobkovo činné osoby tvoria 4,5 %, obce 0,5 %.

„Projekt pozitívne podporuje aktívny prístup rezortných ministerstiev a stakeholderov z oblasti priemyslu, vedy, výskumu a samosprávy pri naplňaní strategických zámerov spoločnosti,“ hovorí Pavol Prepiak, viceprezident ZAP SR a predseda divízie dovozov. „Pri naplňaní Národného politického rámca a Stratégie rozvoja elektromobility by sa mohol počet registrovaných vozidiel pohybovať v rozmedzí oboch predpokladaných scenárov.“

Zo systémových nástrojov na podporu rozvoja elektromobility sa podarilo realizovať iba niektoré, aj to iba čiastočne: stimulácia rastu predaja elektromobilov a plug-in hybridov v SR, iniciácia budovania národnej siete nabíjajúcich centier, čiastočne realizovaná informačná kampaň. Ostatné opatrenia sa zrealizovať nepodarilo.

„Pri pokračovaní projektu je výhľad čerpania prostriedkov v roku 2018 optimistický. Vychádza z dosiahnutých výsledkov v roku 2017 a predpokladu mesačného záujmu o 40-50 vozidiel počas roku 2018,“ dopĺňa Pavol Prepiak. „Pri predĺžení nábehovej krivky projektu sa zrealizuje environmentálny cieľ projektu, teda podpora registrácie najmenej 1000 vozidiel BEV a PHEV.“

Na základe dohody, bude projekt podpory pokračovať v nezmenenej forme aj po prvom januári 2018.

(do)

Zväz automobilového priemyslu Slovenskej republiky (ZAP SR) vznikol dňa 22. 6. 1993 v Bánovciach nad Bebravou. Je to dobrovoľné združenie právnických osôb (spoločností, podnikov, výrobných družstiev a ďalších právnych subjektov). Je členom európskej asociácie výrobcov automobilov ACEA. Momentálne zastupuje záujmy 202 právnych subjektov, ktoré pôsobia v oblastiach: výskum, vývoj, výroba a predaj automobilov, motocyklov alebo ich súčastí, dovoz motorových vozidiel, projekcia a výroba náradia pre automobilový priemysel a príprava odborníkov v rámci odvetvia automotive. Automobilový priemysel je ťahúňom nášho hospodárstva, generuje 12 percent hrubého domáceho produktu Slovenska, 47 percent HDP celého priemyslu SR a svojimi aktivitami ovplyvňuje priamo aj nepriamo viac ako 300 000 pracovných miest.

Šanca pre získanie podpory je opäť v 1. polroku 2018

Zelená domácnostiam

Cez zimu si dajte urobiť ponuku a na jar máte energie takmer zadarmo

Kto by chcel získať finančné prostriedky z projektu Zelená domácnostiam, určených na poukážky Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA), pre inštaláciu zariadení na využívanie OZE (Obnoviteľných zdrojov energie), musí si počkať na prvý polrok 2018. Posledné, 17. kolo v tomto roku, s rezervovanými 1,25 mil. eur pre zariadenia vyrábajúce teplo, sa konalo 17. októbra 2017 o 15.00 hod. a tradične trvalo iba niekoľko minút.

Podľa zverejnených údajov SIEA z celkového rozpočtu pilotného projektu 45 miliónov eur aktuálne zostáva na budúcoročné kolo pre regióny mimo Bratislavského samosprávneho kraja takmer 12 miliónov eur. Pre Bratislavský samosprávny kraj je k dispozícii 720-tisíc eur, ktoré budú využité na inštaláciu zariadení na výrobu tepla. **Kolá plánuje SIEA vyhlásiť v prvom polroku, nakoľko v roku 2018 pilotný projekt končí.** Harmonogram kôl na rok 2018 SIEA zverejní do konca roku 2017. V súčasnosti SIEA pripravuje pokračovanie projektu Zelená domácnostiam tak, aby bolo možné od roku 2019 využiť ďalšie prostriedky vyčlenené na podporu využitia obnoviteľných zdrojov energie v domácnostiach. Do roku 2020 je na túto formu podpory z európskych a štátnych zdrojov na inštaláciu zariadení na využívanie OZE vyčlenená suma vo výške až 115 miliónov eur. Teda od roku 2019 by sa malo rozdeliť zvyšných 70 miliónov eur.

Alfréd Gottas, riaditeľ najväčšieho slovenského výrobcu slnečných kolektorov a zároveň aj predajcu fotovoltických zostáv, firmy THERMO|SOLAR Žiar, hovorí: „Od apríla 2017 boli dotácie na obnoviteľné zdroje energie vyhlasované pravidelne každý mesiac, s vopred zverejneným harmonogramom. Každé z kôl trvalo len niekoľko minút. Napriek tomu práve častejšie vyhlasovanie kôl umožnilo znížiť obrovský tlak a zvýšilo aj šance uspieť pre pripravených záujemcov. Nám ako výrobcovi

a našim zmluvným montážnym firmám to umožnilo lepšie si rozvrhnúť kapacity v čase. Najviac z toho môže vyťažiť zákazník. Má dostatok času si ujasniť, v spolupráci s realizačnou firmou, o aké zariadenia má záujem a nechať si vypracovať ponuku na mieru. Napríklad len pri slnečných kolektoroch má na výber spolu viac ako 300 typov registrovaných slnečných kolektorov. Naďalej platí, že domácnosti do 30 dní od vydania poukážok na kúpu a inštaláciu zariadení na využívanie OZE ich musia odovzdať spolu s podpísanými zmluvami zhotoviteľom. Na ich využitie a podanie žiadostí o preplatenie majú tri mesiace.“ Dodáva, že individuálni žiadatelia môžu byť sklamaní, ak sa im poukážka neujde a už s ňou rátali. Preto, ak chcú uspieť, by sa mali pripraviť už v predstihu, mať k dispozícii dobrý počítač a kvalitné pripojenie na sieť, aby sa mohli hneď registrovať, keď kolo začne.

„Radíme všetkým záujemcom, aby využili zimu a nechali si urobiť ponuku od renomovaných výrobcov a overených montážnikov na zariadenia využívajúce OZE,

pri ktorých môžu využiť poukážky od SIEA. Nesmú však zabudnúť, že v roku 2018 sa žiadosti sústredia iba do prvého polroka! Slovinci si vedú veľmi dobre spočítať, že dotované zariadenia na využívanie OZE sú mimoriadne výhodné. Štát prepláca 30 až 50% zo všetkých nákladov, vrátane montáže. Poukážky zlacňujú tieto zariadenia tak, že sa stávajú nielen ekologickými, ale aj ekonomicky veľmi zaujímavými. Kúpa dotovaných zariadení je tak výhodnejšou investíciou než akékoľvek sporenie. Dotácie nielenže znižujú návratnosť investícií do OZE až na polovicu, ale po ich zaplatení má zákazník v ďalšom období značne zníženú energetickú náročnosť domácnosti. My ako výrobca na základe doterajších skúseností predpokladáme, že záujem potrvá ešte niekoľko rokov. Tento program je výhodný pre všetkých – šetrí životné prostredie, osobné financie, prináša nové pracovné príležitosti pre montážnikov, prispieva do štátneho rozpočtu cez dane a odvody a je investíciou do budúcnosti. Dôležité je, aby podpora bola v nejakej forme zachovaná aj po roku 2020," konštatuje A. Gottas.

Ponuka produktov spoločnosti THERMO|SOLAR Žiar, s.r.o. je široká. Ako najväčší slovenský výrobca ponúka spolu 11 registrovaných slnečných kolektorov určených na ohrev teplej vody, ktoré majú jeden z najlepších pomerov medzi cenou a kvalitou. Firma už niekoľko rokov poskytuje zákazníkom rady, ako ekonomicky a ekologicky využívať OZE. Každý záujemca, ktorý plánuje využiť tento druh OZE, či už s podporou alebo bez nej, má možnosť obrátiť sa na tím odborníkov tejto spoločnosti. O profesionalite a proklientskom prístupe THERMO|SOLARU Žiar svedčí aj fakt, že v doterajších kolách patrili slnečné kolektory firmy medzi najčastejšie inštalované zariadenia zo všetkých. Po spustení podporného programu Zelená domácnostiam sa počty záujemcov o rady znásobili a firma preto prináša informácie už cez 2 webové stránky. K pôvodnému www.thermosolar.sk pribudla predvlni aj stránka www.solar-neslovensko.sk. Dozviete sa tam aj to, ako sa vyvarovať chybám a uspieť pri žiadosti o poukážky na OZE.

Zariadenie z akciovej ponuky s 3 kolektormi TS 300 a 300-litrovým zásobníkom na teplú vodu si môžete zaobstaráť na kľúč už za cca 4000 eur. Štát pritom preplatí 1750 eur. Bežná domácnosť so 4 osobami môže v lete ušetriť na ohreve vody až 30 eur mesačne, na celoročnej báze je to až 250 eur ročne. Pri takmer nulových úrokoch z vkladov v bankách je to najlepšia investícia a bude prinášať benefity ďalších najmenej 40 rokov.

(kuc)

Ďalšie informácie sú na www.thermosolar.sk alebo na tel.: +421-45-601 6080

100+1 PROJEKTOV NA ZATEPĽOVANIE

Obciam a mestám pomohol Environmentálny fond pri znižovaní energetickej náročnosti sumou 10,5 milióna eur

Ministerstvo životného prostredia v SR prostredníctvom Environmentálneho fondu za rok 2017 podporilo projekty na zatepľovanie kultúrnych domov, hasičských zbrojníc, obecných úradov a ďalších verejných budov sumou 10,5 milióna eur. Podľa ministra László Sólymosa je práve zatepľovanie príkladom, ako ohľaduplnosť k životnému prostrediu dokáže priniesť vyšší komfort pre obyvateľov.

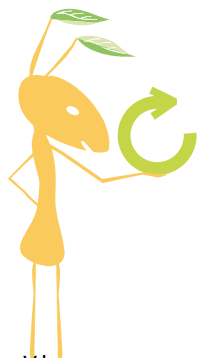
„Investície do zodpovedného prístupu k životnému prostrediu sú investíciami do kvalitnejšieho každodenného života v regiónoch Slovenska,“ vyhlásil minister Sólymos. Podľa slov ministra životného prostredia zníženie energetickej náročnosti neznamená len šetrenie prírodných zdrojov. Zároveň prináša obciam a mestám úsporu za energiu. Environmentálny fond tak v rámci programu zatepľovania budov v tomto roku podporil 101 projektov v celkovej výške 10 434 939 eur.

Finančné prostriedky smerovali do všetkých kútov Slovenska. Medzi podporenými projektami prevažovalo zatepľovanie domov kultúry, obecných úradov, hasičských zbrojníc alebo budov poskytujúcich verejné služby obyvateľom miest a obcí. Podporu získali aj obce a mestá, ktoré žiadali výmenu strešnej krytiny na verejných budovách.

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

(MŽP SR)

Zlatý mravec 2017

Deň odpadového hospodárstva

V kongresovom centre Technopol v Bratislave sa 23. novembra uskutočnil v poradí už 13. ročník medzinárodnej konferencie Deň odpadového hospodárstva 2017. Toto prestížne odborné fórum už tradične organizačne zabezpečuje spoločnosť Reclay Slovensko, s. r. o. Aj tento rok na kongres prišlo vyše 200 účastníkov. Medzi nimi boli nielen predstavitelia samospráv, štátnej správy, ale predovšetkým zástupcovia firiem, ktoré pôsobia na trhu odpadového hospodárstva v SR – zástupcovia zberových spoločností, organizácií verejných prác, spracovateľských firiem atď.

Prvý tematický blok konferencie mal názov Európske a národné politiky odpadového hospodárstva. Prítomných v sále zaujala napríklad prednáška o nakladaní s odpadom v metropole Rakúska. Martina Ableidinger z magistrátu mesta Viedeň, kde má triedenie odpadu dlhoročnú tradíciu, pripomenula, že papier začali triediť už v 19. storočí a sklo triedia od roku 1977. Na rozdiel od iných veľkomiest nevozia odpad mimo mesta, ale sa ho snažia zhodnotiť priamo na jeho území. Odpad triedia, zhodnocujú, využívajú na výrobu tepla. Pri znižovaní objemu zmesového komunálneho odpadu zohráva veľkú úlohu poplatok,

ten na jednu rodinu predstavuje vyše 230 eur ročne, takže sa logicky obyvatelia snažia, aby čo najmenej zaplňali netriedeným odpadom kontajnery. Podstatnú časť zmesového odpadu zhodnocujú energeticky. Mesto má dokonca tri spaľovne, občania s ich vybudovaním súhlasili, lebo vďaka účinným kampaniam pochopili, že skládovanie je tou najnevhodnejšou formou nakladania s odpadom. Rovnako veľkú

pozornosť venujú systému re-use, čiže znovupoužitiu odpadu. Tzv. starinárstvo, ktorého prevádzkovanie podporil i magistrát Viedne, navštívi denne v priemere 800 zákazníkov. No nielen postup magistrátu mesta Viedeň inšpiroval mnohých účastníkov kongresu. Veľa podnetných myšlienok obsahovalo aj vystúpenie Maria Simona zo spoločnosti Reclay Group z Nemecka, ktorý hovoril nielen legislatívnych zme-

nách v oblasti plnenia rozšírenej zodpovednosti výrobcov, ale aj o fungovaní duálneho systému pri nakladaní s odpadom z obalov. V programovom bloku, ktorý bol zameraný na inovácie pri využívaní potenciálu odpadov, vystúpili zástupcovia spoločnosti Volkswagen Slovakia, či Zväzu výrobcov cementu v SR. O skúsenosti s prítomnými sa podelil napr. Radek Staňka zo spoločnosti ISNO IT, ktorý vysvetlil akým spôsobom s úspechom zavádzajú v českých mestách a obciach motivačné

nástroje pre viditeľnejší rozvoj triedeného zberu. V treťom tematickom bloku prednášok sa hovorilo o nakladaní s odpadmi na Slovensku. Konkrétne o limitoch zhodnocovania a recyklácie, o komunálnom odpadovom hospodárstve z pohľadu ZMOS a pod. O súčasnom stave nakladania s odpadmi v SR, ktorý stále charakterizuje vysoké percento ukladania komunálneho odpadu na skládky, sa diskutovalo aj v popoludňajšej panelovej diskusii. Jej téma znela: Splní SR ciele odpadového hospo-

dárstva stanovené pre rok 2020? Zástupcovia MŽP SR a ďalší hostia ako aj odborníci z radov účastníkov konferencie poukázali nielen na problémy, ktoré brzdia rozvoj separácie a efektívnejšieho zhodnocovania odpadov, ale navrhli aj viacero opatrení, ktoré by nepriaznivú situáciu v niektorých oblastiach odpadového hospodárstva pomohli riešiť. No do akej miery budú podnetné názory a návrhy kompetentní pri tvorbe novej legislatívy akceptovať, ukáže budúcnosť.

Ocenili tých najlepších

Foto: www.odpady-portal.sk

Súčasťou programu kongresu Deň odpadového hospodárstva bolo slávnostné vyhlásenie výsledkov v poradí už 12. ročníka súťaže Zlatý mravec. Prihlásiť sa do nej každoročne môžu fyzické i právnické osoby, mimovládne organizácie, študenti stredných a vysokých škôl, ktorých aktivity predstavujú prínos pre rozvoj odpadového hospodárstva. Vyhlasovateľmi súťaže je Asociácia podnikateľov v odpadoch hospodárstve (APOH), Asociácia priemyselnej ekológie Slovenska (ASPEK), MŽP SR, Združenie organizácií verejných prác (ZOVP) a spoločnosť Reclay Slovensko, ktorá súťaž aj organizačne zabezpečuje. Prihlásené projekty posudzuje odborná komisia a okrem udelenia hlavnej ceny v jednotlivých kategóriách, môže navrhnúť aj udelenie Čestného uznania niektorému z predložených projektov.

(rab)

(Podrobnejšie informácie o ocenených projektoch budeme postupne prinášať na stránkach časopisu – poznámka redakcie.)

VÍTAZMI SÚŤAŽE ZLATÝ MRAVEC 2017 SA STALI:

V kategórii Komunálne odpadové hospodárstvo

- HATER – HANDLOVÁ, s. r. o., za projekt *Triedenie komunálnych odpadov spoločnosťou HATER-HANDLOVÁ.*

V kategórii Firemné odpadové hospodárstvo

- Slovenská asociácia ochrany rastlín za *Pilotný projekt nakladania s prázdnyimi obalmi z prípravkov na ochranu rastlín.*

V kategórii Inovatívne riešenia

- EPA Plus, s.r.o., za projekt *Aplikácia EVOD.*

V kategórii Environmentálna výchova

- Zámok Hlohovec, o.z., za projekt *Ekoučebňa na hlohoveckom zámku.*

Študentský projekt

- Ing. Denisa Rášová z Fakulty medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave za diplomovú prácu *Medzinárodný obchod s odpadom a jeho dopady na vybrané ekonomiky.*

Čestné uznanie:

- MFF Eko, s.r.o., za projekt *Junior Festival*, Punkt, o.z., za projekt *Dobrý trh bez odpadov.*

Za desať rokov zdvojnásobili objem vytriedeného komunálneho odpadu

HATER-HANDLOVÁ jedným z držiteľov ocenenia Zlatý mravec 2017

- Naš projekt monitoruje desať rokov separácie piatich zložiek komunálneho odpadu v mikroregiónie handlovskej doliny," povedal nám Blažej Litva, konateľ spoločnosti HATER-HANDLOVÁ, ktorá v súťaži Zlatý mravec 2017 získala toto prestížne ocenenie v kategórii Komunálne odpadové hospodárstvo. Dodal tiež, že so separáciou začali v meste Handlová v roku 2006. Zabezpečovala ju spoločnosť HATER – HANDLOVÁ. Vznikla ešte v roku 1999 ako obchodná spoločnosť založená mestom Handlová. Hoci v začiatkoch svojej činnosti bola orientovaná len na prevádzkovanie skládky odpadov, postupom času sa jej portfólio rozširovalo o ďalšie činnosti – nakladanie s nebezpečnými odpadmi, stavebné práce, prevádzkovanie zberného dvora, prevádzkovanie systému separova-

ného zberu nielen v meste Handlová, ale aj v príslušných obciach, prevádzkovanie triediacej linky druhotných surovín, starostlivosť o zeleň, o miestne komunikácie atď.

Pokiaľ však ide o odpadové hospodárstvo, HATER-HANDLOVÁ zabezpečuje v súčasnosti zvoz vytriedených i nevytriedených zložiek komunálneho odpadu pre mesto Handlová a šesť obcí s celkovým počtom vyše 23 tisíc obyvateľov. „Objem vytriedených zložiek sa za desať rokov viac než zdvojnásobil a v značnej miere eliminuje celkový nárast produkcie komunálneho odpadu,“ zdôraznil Blažej Litva. Pod takýto úspech sa podpísala aj dobre cieľená osvetová a informačná kampaň, lebo zmeniť postoje a myslenie obyvateľov a presvedčiť ich, že triedenie odpadu má význam, nebolo a nie je ľahké. Preto podľa vyjadrenia B. Litvu práve v oblasti vzdelávania, environmentálnej výchovy treba urobiť ešte veľký kus práce. „Presvedčanie obyvateľov, aby triedili, lebo odpady predstavujú cennú druhotnú surovinu a preto by nemali končiť na skládke, to je nikdy nekončiaci sa proces. Treba sa obracať na všetky vekové kategórie a hlavne hľadať účinné formy, ako osloviť jednotlivé cieľové skupiny,“ podotkol B. Litva.

Podľa zákona o odpadoch náklady na triedenie, zvoz a zhodnotenie vyseparovaného komunálneho odpadu už financujú organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV). Z vyjadrenia B. Litvu vyplynulo, že mesto aj HATER-HANDLOVÁ majú podpísanú zmluvu s OZV Envipak. So spoluprácou sú spokojní, i keď je vždy čo zlepšovať. Keďže už samospráva neznáša náklady na separovaný zber, ktoré v minulosti až do po-

lovice roku 2016 v značnej miere zaťažovali rozpočet mesta a obcí, môžu viac investovať do rozvoja nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom (BRO). „Nový systém financovania triedeného zberu umožnil samosprávam po dlhých rokoch financovať vlastné zelené projekty. Konkrétne už napríklad v dvoch obciach zaviedli zber BRO a vybudovali kompostárne a v meste Handlová sa vybudovali tri stojiská na polopodzemné kontajnery ako vlastný kapitálový výdaj,“ povedal B. Litva. OZV, s ktorou má mesto podpísanú zmluvu investuje nemalé prostriedky aj do budovania environmentálneho povedomia občanov. Napríklad

podporila akciu v rámci osláv Dňa Zeme, prispela na zberový kalendár do každej domácnosti, na rôzne letáky atď. Vzhľadom na skutočnosť, že do roku 2020 má SR recyklovať 50% objemu komunálneho odpadu, zaujímalo nás, či v praxi sú vytvorené podmienky na to, aby sa uvedený záväzok podarilo splniť. „Jednotlivci aj spoločnosť by si mali klást vysoké ciele a v tomto prípade sú naozaj veľmi vysoko. No ak môžeme povedať za nás, urobíme všetko, aby sme sa tomuto cieľu priblížili čo najviac, avšak na to potrebujeme aj vhodné prostredie,“ dodal B. Litva.

(rab)

ENVIDOM od počiatku svojej činnosti transparentne zverejňuje cenníky recyklačných poplatkov

V prípade elektroodpadu môže mať obec zmluvy s viacerými OZV

Z kontroly – či už zo strany štátu alebo výrobcov – nemajú žiadne obavy

- Ciele zberu, spracovania ako aj limity zhodnotenia stanovené na rok 2017 nielenže splníme, ale aj prekročíme. Naše hospodárstvo nastavujeme tak, aby sme splnili všetky zákonom stanovené povinnosti pre výrobcov a dovozcov elektrozariadení. Súčasná legislatíva okrem minimálneho množstva elektroodpadu, ktoré treba vyzbierať a recyklovať, ustanovuje, že výrobcovia sa musia postarať v zmysle svojich trhových podielov o všetok vzniknutý elektroodpad na celom území SR. A toho zatiaľ vzniká viac, ako sú tzv. minimálne ciele. Na týchto princípoch fungujeme od nášho založenia," povedal v úvode rozhovoru Mgr. Peter Valent - generálny riaditeľ ENVIDOM – Združenia výrobcov elektrospotrebičov pre recykláciu, ktoré pôsobí ako organizácia zodpovednosti výrobcov (OZV). K otázke súvisiacej s plnením stanovených cieľov P. Valent ďalej dodal:

Mgr. Peter Valent

Pre svojich klientov – výrobcov a dovozcov bielej techniky zabezpečujete zber, zvoz a zhodnotenie elektroodpadu z celého územia Slovenska. Spolupracujete pri tom nielen so zberovými spoločnosťami, ale aj priamo s obcami. Môže mať v prípade elektroodpadu obec zmluvy s viacerými OZV, ktoré majú autorizáciu pre elektroodpad?

- Áno, v prípade elektroodpadu môže mať obec zmluvy s viacerými OZV, dokonca aj so zberovými spoločnosťami, ktoré majú následne uzatvorené zmluvy s OZV. Bez takto vzájomne uzavretých zmlúv to správne fungovať nemôže. Občas sa stretávame s názorom verejnosti, že občan musí platiť za odpad dvakrát: raz v podobe poplatku za komunálny odpad a druhýkrát ako recyklačný poplatok pri kúpe nového spotrebiča. Pre elektroodpad to určite neplatí. Elektroodpad je síce súčasťou komunálneho od-

S rozšírenou zodpovednosťou výrobcov je spojené zodpovedné a najmä reálne, fyzické zabezpečovanie zberu a recyklácie elektroodpadu. Aj vo vzdialených vidieckych oblastiach, alebo v oblastiach s nízkou hustotou obyvateľstva, kde sú náklady na zber a prepravu k spracovateľom vyššie.

Sme presvedčení, že ak rozšírená zodpovednosť nebude fungovať "zodpovedne" a transparentne (napr. zviditeľnením recyklačných poplatkov), výrobcom sa to vráti v budúcnosti. Napríklad v podobe vyšších poplatkov určených zákonom a nie praxou, ako to bolo u nás v nedávnej minulosti.

padu, ale obec za nakladanie s ním nenesie žiadnu zodpovednosť, ani fyzickú a ani finančnú, preto sa komunálne poplatky zaň nevyberajú a ani nesmú vyberať. Musí sa zbierať a recyklovať úplne samostatne od ostatného odpadu a výhradne na náklady výrobcu. Práve preto sú tu pre obce organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV), ktoré sa v obciach starajú o všetok elektroodpad. Obce sa v prípade záujmu o riešenie situácie s elektroodpadom môžu obrátiť priamo na ne, alebo na Koordinačné centrum zberu elektroodpadu.

Pokračovali ste aj v tomto roku v projekte tzv. mobilných zberov elektroodpadu. Ak áno, tak v ktorých mestách Slovenska?

- Napríklad. občanom Bratislavy v spolupráci s Magistrátom mesta a jednotlivými MČ od roku 2015 poskytujeme služby zberu bielej techniky z domácností už celoročne. Obyvatelia si ich môžu objednať online prostredníctvom webovej stránky www.zberelektroodpadu.sk. Termíny zberov sú stanovené pre každú mestskú časť približne v dvojtyždňových intervaloch. V hlavnom meste s pol miliónom občanov sa tak snažíme vyriešiť nedostatok zberných dvorov, kde môžu občania odovzdávať elektroodpad. Pritom práve s ťažkou a objemnou bielou technikou majú obyvatelia najväčší problém, ako ju naložiť do auta a odviezť na zberný dvor. Mobilné zbery formou pristavenia nákladného auta alebo vytvorenia dočasného zberového miesta sme realizovali napríklad aj v Žiline, Trenčíne, Bánovciach nad Bebravou, či v obci Bojná. Takéto zbery sú tiež skvelou formou osvetu v oblasti zberu a recyklácie elektroodpadu, pretože ľudia získajú praktickú skúsenosť ako ekologicky nakladať s elektroodpadom.

V októbri NRSR schválila tzv. aplikačnú novelu zákona. Aké zmeny prináša v oblasti elektroodpadu?

- V našej oblasti žiadne významné zmeny neprináša. Z praktického hľadiska odstraňuje nejasnosti a skôr pomáha tomu, aby sa systém nakladania s elektroodpadom naďalej rozvíjal a fungoval spravodlivo. Máme však aj otvorené otázky, súvisiace najmä so zmenou kategorizácie elektrozariadení a doplnením ich zoznamu - nešťastne stanovený na august 2018. To má zásadný vplyv na prax, či už pri úprave zmlúv, evidencii, ale tiež na výpočet recyklačných poplatkov, financovanie, reporting a pod. u všetkých dotknutých subjektov. Vráťame ministerstvu. V praxi je to teda nerealizovateľné.

Aplikačná novela sprísňuje kontrolu OZV a to tak, že dôslednejšiu kontrolu môže požadovať nielen zástupca štátu, ale najmä klienti – výrobcovia, pre ktorých zabezpečuje OZV plnenie ich povinností. Očakávate od Vašich klientov nárast požiadaviek na kontroly?

- Z kontroly, či už zo strany štátu alebo výrobcov, nemáme žiadne obavy. Nie sme obchodná spoločnosť, ale združenie výrobcov pracujúce na neziskovej činnosti. Takže sme nielenže pod ich kontrolou, sme nimi aj priamo riadení. My sme "výrobcovia". Aj preto systém "elektroodpadu" funguje.

Nemáme obavy ani z vyššej kontroly zo strany štátu. Naopak, vítame ju. Veríme, že nebude zneužívaná napr. v podobe úniku citlivých informácií a skôr pomôže organizáciám ako sme my, spravodlivo, efektívne a trvalo plniť povinnosti výrobcov.

Ktorých výrobcov zastupuje ENVIDOM pri plnení ich povinností – postarať sa o elektroodpad, ktorým sa stanú ich výrobky, keď „dožijú“?

- ENVIDOM založilo 10 výrobcov známych nadnárodných značiek bielej techniky. Mená jednotlivých spoločností ako aj ich konkrétnych zástupcov, ktorí sú členmi nášho predstavenstva a dozornej rady, ako aj ostatných členov nášho združenia sú zverejnené na našej webovej stránke, a tiež v každoročne vydávanej Správe o činnosti. Môžeme ich menovať aj v tomto článku len neviem, či sa to nebude považovať za skrytú reklamu značiek ich výrobkov. Vo veľkých domácich spotrebičoch ENVIDOM zastupuje 80 % trhu a v malých zhruba polovicu trhu.

Výrobcovia a ich predstavitelia si od nás vyžadujú pravidelné informácie o trhu s elektroodpadom. Čo od nich vyžaduje legislatíva, aké sú reálne aj očakávané množstvá zberu elektroodpadu, náklady na jeho prepravu, spracovanie a podobne. Všetky tieto faktory sledujeme a priebežne vyhodnocujeme počas celého roka. Naše finančné plánovanie je dlhodobé a naši výrobcovia sú od počiatku našej činnosti informovaní o tom, aké povinnosti im vyplývajú z platnej európskej a slovenskej legislatívy aj v budúcnosti. Preto vedia, že cieľ zberu prudko rastie. Kým pre rok 2016 bol stanovený na 48 %, v budúcom roku 2018 to už bude 50 %, v r. 2019 už 55 %, v roku 2020 opäť o 5 % viac a v roku 2021 to bude až 65 % z hmotnosti predaných výrobkov.

Našími účastníkmi sú zodpovední výrobcovia a dovozcovia, ktorí vedia, že zber a recyklácia elektroodpadu nie je „biznisom“, ale neziskovou činnosťou. A nechcú v tejto oblasti nič skrývať. Aj preto od počiatku našej činnosti transparentne zverejňujeme cenníky recyklačných poplatkov a správy o činnosti. Naši výrobcovia vedia, že v tejto oblasti nie je možné robiť rozdiely medzi zakladateľmi a ostatnými výrobcami, alebo pri tvorbe cenovej politiky zohľadňovať veľkosť jednotlivých účastníkov. Sú to firmy, ktorým je jasné, že nie je účelné stanovovať dnes nereálne nízke ceny, za ktoré sa prakticky nedá vykonávať zber a recyklácia elektroodpadu. Pretože by na to v budúcnosti len doplatili.

Približne pred rokom vzniklo aj Koordinačné centrum pre zber elektroodpadu (KC). Koľko má v súčasnosti členov a aké problémy a úlohy počas roka riešilo?

- V rámci KC spolupracuje 11 autorizovaných OZV, s ktorými sa snažíme nastaviť

spravodlivé podmienky pre všetkých výrobcov a OZV tak, aby sa všetci podieľali na rozvoji systému zberu a financovali zber a zhodnotenie elektroodpadu, ktorý pochádza z ich výrobkov. Snažíme sa adresne priradiť zodpovednosť konkrétnej OZV alebo individuálnemu výrobcovi tam, kde zber elektroodpadu nie je zabezpečený, funkčný alebo je problematický. Od začiatku nášho založenia komunikujeme s ministerstvom, obcami, ale aj s protimonopolným úradom a servisnými organizáciami. Rešpektujeme požiadavky zákona, pravidiel hospodárskej súťaže, ale aj zdravý "sedliacky rozum". Zladiť to všetko dokopy je niekedy veľmi náročné, ale ide to. Najčastejšie riešime otázky súvisiace s neporozumením litery zákona alebo s nejasnosťami, ktoré z neho vyplývajú. Vzhľadom na náročnosť problematiky odpadového hospodárstva to nie je nič, na čo by sme neboli pripravení, no pozitívne zmeny sa neprejavia okamžite.

Na medzinárodnej konferencii Deň odpadového hospodárstva zaznela informácia, že MŽP SR pripravuje ďalšiu novelu zákona o odpadoch. Očakávate, že bude riešiť aj nejaké problémy súvisiace so zberom a zhodnotením elektroodpadu?

- Pre "elektro" nevidím žiadny zásadný dôvod a verím, že ani v budúcnosti žiadny nebude. Máme vcelku dobrý zákon, absolútna väčšina výrobcov si korektne plní svoje povinnosti, v rámci plnenia cieľov patríme na najvyššie priečky v EÚ, systém zberu elektroodpadu je v obciach reálne vidieť, miznú čierne skládky elektroodpadu, je zdravé konkurenčné prostredie, inšpekcia a ministerstvo postupne "vyčisťujú" trh. Iste, vždy to môže byť lepšie, aj sa o to snažíme. Ale zásadne meniť to by znamenalo obrovský krok späť.

Pretrvávajúcím problémom v oblasti zberu elektroodpadu sú nelegálni zberači. Stačí, že obec vyhlási, aby občania v určený deň a hodinu vyložili staré spotrebiče pred svoj dom, lebo objedнала zberovú spoločnosť a nelegálni zberači „dobechnú“ takmer vždy skôr. Z elektroodpadu však vyberú len tie časti, ktoré sa dajú dobre zobchodovať. Ako by bolo – podľa Vás – možné ich aktivity eliminovať?

- Je to veľmi, veľmi zložitá. Celosvetovo.

Vo väčšine prípadov (našej komodity) to nie je len otázka odpadového hospodárstva, ale najmä sociálny problém. Pre mnohých ide totiž o pravidelný zdroj príjmov, ktorý nevedia inak nahradiť. Ak áno, tak môže mať pre spoločnosť ešte horší dopad. Vlastne určite. Aj preto nie je fér, aby zodpovednosť za elektroodpad ostala len na výrobcach. Zmeniť to dokážeme len spoluprácou s obcami a ministerstvom. Je to beh na "dlhé trate", no sme v tom pomerne úspešní. Snažíme sa o postupné zapájanie týchto nelegálnych zberačov do zberov v súlade so zákonom o odpadoch.

ENVIDOM sa prakticky od svojho vzniku venoval aj likvidácii elektroodpadu na čiernych skládkach a investoval značné prostriedky do osvetových kampaní a výchovných podujatí, v rámci ktorých upozorňoval na fakt, že najmä chladničky a mrazničky pohodené niekde pri ceste alebo v prírode predstavujú vážnu hrozbu pre životné prostredie. Registrujete v súčasnosti pokles počtu elektroodpadu na nelegálnych skládkach?

- Nedisponujeme oficiálnymi štatistikami. Skúsenosti z praktických zberov elektroodpadu, ako aj ohlasy obcí a miest nám však napovedajú, že množstvo elektroodpadu na čiernych skládkach výrazne klesá. Určite sme k tomu prispeli my, výrobcovia, pomohli aj úpravy v legislatíve, ako aj osвета a zlepšovanie dostupnosti zberu elektroodpadu v obciach alebo prostredníctvom predajní elektrozariadení.

(rab)

Obchodníci uvítali novelu zákona o odpadoch

Za najzásadnejšiu zmenu považujú posilnenie kontrolných mechanizmov

Zväz obchodu SR víta, že od 1. 1. 2018 vstúpi do platnosti rozsiahla – tzv. aplikačná novela zákona č. 79/2015 Z.z., o odpadoch. Táto prináša množstvo menších zmien, ktoré však budú mať značný dopad aj na slovenských obchodníkov, keďže by mali posilniť kontrolné mechanizmy producentov obalov a teda aj nákladov na ich recykláciu alebo likvidáciu. Novela by mala značne posilniť kontrolu efektivity systému triedeného zberu z pohľadu obchodníkov a prostriedkov, ktoré doň investujú a odstrániť niektoré zbytočne zaťažujúce administratívne procesy.

„Ide najmä o upresnenie základných definícií obalu a neobalového výrobku alebo odbremenenie výrobcov, ktorí uvádzajú na trh menej ako 100 kg obalov ročne, od časti administratívy. Naozaj zásadnou zmenou je však posilnenie kontrolných mechanizmov,“ povedal Michal Sebiň, predseda Environmentálnej sekcie Zväzu obchodu SR (ZO SR) na stretnutí so zástupcami médií, ktoré sa uskutočnilo začiatkom novembra 2017. „Ide najmä o výrobcov, ktorí dostávajú právo vykonávať vo svojej zmluvnej organizácii zodpovednosti výrobcov (OZV)

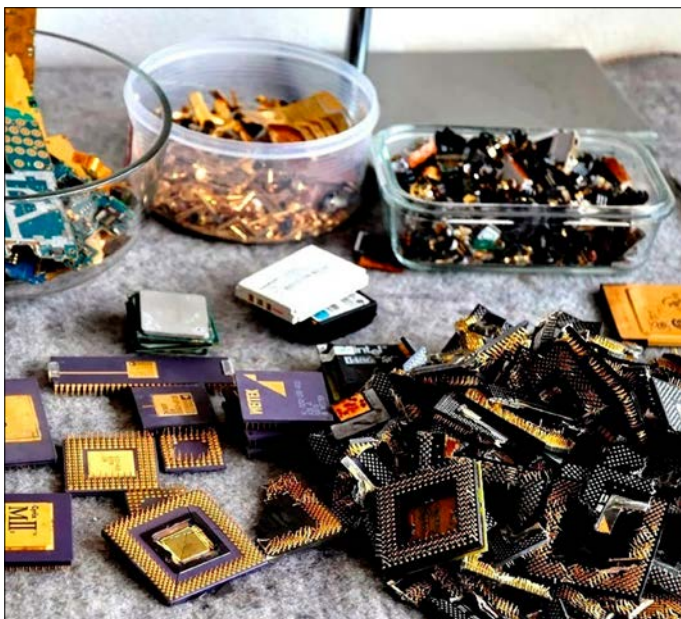
**Zväz obchodu
a cestovného ruchu SR**

kontrolu efektivity vynaložených prostriedkov a v prípade, ak OZV svoje povinnosti neplní, vypovedať i jej zmluvu,“ dodal M. Sebiň. Vysvetlil tiež, že súčasťou dozorných orgánov OZV a Koordinačného centra bude od roku 2018 aj zástupca Ministerstva životného prostredia SR. Zároveň sa však podľa znenia schválenej novely dostávajú nové kontrolné mechanizmy aj do rúk OZV. „Tie majú právo vykonávať v zmluvných obciach a zberových spoločnostiach kontrolu efektivity triedeného zberu a na jej základe navrhovať zmeny, alebo uhrádzať iba tzv. obvyklé náklady,“ zdôraznil M. Sebiň.

Predstavitelia Zväzu obchodu SR (ZO SR) vítajú všetky iniciatívy vlády SR zamerané na podporu rozvoja domácej výroby potravín, vrátane snáh o zvýšenie sebestačnosti Slovenska v základných potravinách a potravinovej bezpečnosti. Zväz obchodu SR má eminentný záujem na riešení skutočných problémov slovenských potravinárov a je pripravený sa spolupodieľať na ich riešení. Zásadne však odmieta názor, že k existujúcim problémom slovenských potravinárov prispievajú obchodníci. S určitým znepokojením preto obchodníci hľadajú na prípravu novely „Zákona č. 362/2012 Z.z. o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch, ktorých predmetom sú potraviny,“ keďže v navrhovanej podobe môže navodzovať takýto dojem. Návrh novely sa už objavil v predbežnom pripomienkovom konaní. Prezident ZO SR Martin Katriak sa preto spýtal: „Potrebujú slovenskí potravinári takýto zákon? Ak ich oslovíme, drvivá väčšina hovorí jednoznačne, že nie.“ Dodal tiež, že návrh v podobe, v akej bol predložený, by mal „vážny dopad na slovenských obchodníkov a slovenských potravinárov vôbec.“

(do)

Členovia SEWA budú mať opäť nižšie recyklačné poplatky

Každý predajca je povinný viditeľným spôsobom uvádzať kusovú sadzbu recyklačného poplatku konečnému spotrebiteľovi

Recyklačný poplatok vybraných druhov elektrozariadení opäť klesne. V poradí tretie zníženie cien od zavedenia kusových sadzieb oznámila organizácia zodpovednosti výrobcov SEWA, a.s., ktorá začne svojim členom účtovať nižšie ceny od 1. januára 2018.

Začiatkom tohto roka znížila SEWA poplatky v komoditách elektro a prenosné batérie, v júli 2017 zlacneli ceny vybraných položiek elektra. „Vďaka nárastu počtu členov sa nám darí optimalizovať náklady na spracovanie elektroodpadu a následne znižovať ceny, čo nám umožní od 1. januára 2018 účtovať našim členom nižšie poplatky za 80 druhov elektrozariadení (v porovnaní s 1. januárom 2017),“ vysvetlil Jozef Kozák, výkonný riaditeľ SEWA, a.s., ktorá zabezpečuje zber a recykláciu elektroodpadu, použitých batérií a akumulátorov a odpadov z obalov.

Každý predajca je povinný viditeľným spôsobom uvádzať kusovú sadzbu recyklačného poplatku konečnému spotrebiteľovi a jeho výška sa nesmie meniť v celom distribučnom reťazci. „Naším členom preto fakturujeme kusové sadzby, čo pre nich znamená aj zníženie administratívnej záťaže,“ dodal J. Kozák.

K výraznému zníženiu recyklačných poplatkov, ktoré dnes na Slovensku dosahujú svoje historické minimum, prispeli aktivity spoločnosti SEWA. Tá už od roku 2010 presadzovala zavedenie trhových podmienok v spracovaní elektroodpadu, čo sa podarilo v roku 2012, kedy sa „otvorili“ hranice pre zhodnotenie elektroodpadu v inom členskom štáte EÚ. „Kým pred 10 rokmi bol recyklačný poplatok za televízor na úrovni 7 eur, dnes je to 1,35 eur,“ uzatvoril J. Kozák.

Konkrétne príklady zníženia poplatkov:

- *notebooky* – recyklačný poplatok klesá medziročne z 0,28 eur na 0,22 eur,
- *PC monitory* – recyklačný poplatok klesá medziročne z 0,95 eur na 0,75 eur,
- *televízory s uhlopriečkou do 49"* – recyklačný poplatok klesá medziročne z 1,80 eur na 1,40 eur,
- *vysávače* – recyklačný poplatok klesá medziročne z 0,52 eur na 0,40 eur,
- *elektrické kosačky* – recyklačný poplatok klesá medziročne z 1,53 eur na 1,19 eur,
- *práčky* – recyklačný poplatok klesá medziročne z 4,10 eur na 3,95 eur.

(do)

O spoločnosti SEWA, a.s.

SEWA, a.s., bola založená v roku 2005 výrobcami združenými v IT Asociácii Slovenska (ITAS) a v Asociácii dovozcov audiovizuálnych technológií (ADAT) s cieľom zabezpečovať nákladovo efektívne služby kolektívneho plnenia v oblasti zberu a spracovania elektroodpadu pre členov asociácií a ďalších výrobcov elektrozariadení. V roku 2012 spoločnosť European Recycling Platform (ERP) získala minoritný podiel v spoločnosti SEWA, a.s. V súčasnosti SEWA / ERP Slovensko poskytuje služby kolektívneho plnenia pre komodity elektro, batérie a akumulátory, obaly a neobalové výrobky. Pre viac informácií o SEWA navštívte stránku www.sewa.sk

Ecocheese

Inovatívny projekt zberu použitých batérií a akumulátorov

V obchodnom centre Aupark v Bratislave predstavila organizácia zodpovednosti výrobcov ASEKOL SK projekt inovatívneho a komplexného projektu zberu použitých batérií a akumulátorov s názvom Ecocheese. Jeho cieľom je hrovou, pútavou formou vysvetliť tým najmenším, prečo baterky nepatria do komunálneho odpadu, ale je ich treba zbierať a recyklovať. "S osvetou a vzdelávaním nám budú pomáhať štyri veselé baterkové myšky Batty, Galvan, Batterko a Voltér, ktoré sa budú prihovárať prostredníctvom facebooku a budú prostredníctvom príbehov učiť o triedení a recyklácii použitých batérií a akumulátorov", uviedla Silvia Sekáčová, marketingová manažérka spoločnosti ASEKOL SK, ktorá je iniciátorom a prevádzkovateľom projektu. Mená myšiek Batty, Galvan, Batterko a Voltér symbolizujú rôzne druhy batérií, ktoré hľadajú cestu domov do zbernej krabičky Ecocheese, aby mohli byť recyklované. Štýlovú zbernú krabičku na batérie – Ecocheese získali záujemcovia nielen pri predstavení projektu v Auparku, ale jej zaslanie si môže objednať každý, kto chce separovať použité prenosné batérie. Stačí vyplniť jednoduchý formulár. Ten nájde na www.ecocheese.sk. Na uvedenej webovej adrese sú aj informácie o miestach určene-

ných na odovzdanie baterkami naplnenej krabičky. Tých je v súčasnosti viac ako 2800. Sprievodný program predstavenia projektu Ecocheese tvorili súťaže a kvízy, menšie deti dostali omaľovánky a eko pexeso. Pre ostatných návštevníkov ponúkali v stánku informačné materiály a – samozrejme – krabičky Ecocheese.

Prenosné batérie a akumulátory sú najmladšou súčasťou triedeného zberu. Z prieskumov vyplýva, že v priemernej domácnosti sa nachádza až 49 použitých - vybitých batérií. Ecocheese je projekt, ktorý napomôže, aby tieto batérie boli vyzbierané, recyklované a neskončili v zmesovom odpade.

Červeno-bielych kontajnerov bude v mestách SR pribúdať

Za rok sa podarilo vyzbierať 8500 kg drobného elektroodpadu

Červeno-biele kontajnery na zber drobného elektroodpadu už rok slúžia svojmu účelu. Za toto obdobie bolo vďaka nim a prostredníctvom nich vyzbieraných takmer 8500 kg veľmi malého elektroodpadu, ktorý bude recyklovaný a neskončí na skládke. V roku 2017 bolo celkovo v štyroch mestách SR rozmiestnených 43 kontajnerov.

V novembri 2016 bolo umiestnených prvých 11 červeno-bielych kontajnerov v Trnave a následne ďalších 38 v Hlohovci, Šali a Senci. „Najpozitívnejšie ohlasy máme z Trnavy, kde bolo za rok vyzbieraných 4 500 kg drobného elektra. Obyvatelia Trnavy zaplnili 11 kontajnerov trikrát,“ uviedol Ronald Blaho, konateľ ASEKOL SK. „Na druhej strane máme i negatívne skúsenosti. V meste Senec vandali hnaní vidinou zisku zničili 10 kontajnerov, len aby zistili, že v nich nie je nič cenného,“ dodal R. Blaho.

Hlavnou úlohou červeno-bielych kontajnerov je vytvoriť komfortný systém zberu malých elektrospotrebičov akými sú mixéry, mobilné telefóny, fény a pod., kto-

ré sa stali v domácnostiach nepotrebným odpadom. Kontajnery umiestnené v blízkosti domov sú pre občanov veľmi blízkym miestom, kde je možné odovzdať elektrospotrebiče, s ktorými je nepraktické merať dlhú cestu na zberný dvor, alebo čakať na mobilný zber.

Červeno-biele kontajnery, prevádzko-

vané organizáciou zodpovednosti výrobcov ASEKOL SK, tvoria jedinečnú sieť, ktorá umožňuje Slovensku zvyšovať mieru recyklácie odpadov z elektrospotrebičov. V roku 2018 plánuje ASEKOL SK rozšíriť sieť červeno-bielych kontajnerov i do ďalších miest.

(do)

ASEKOL SK je neziskovo hospodáriaca organizácia, ktorá od roku 2010 zabezpečuje na Slovensku nakladanie s elektroodpadom, použitými batériami a akumulátormi. ASEKOL SK je najväčšia organizácia zodpovednosti výrobcov pre prenosné batérie a akumulátory na Slovensku.

Spoločnosť ASEKOL SK, prostredníctvom ktorej si výrobcovia elektrozariadení plnia svoju povinnosť postarať sa o výrobky i potom, čo sa z nich stal odpad, v roku 2016 vyzbierala viac ako 5,7 miliónov kilogramov elektroodpadu a 125 tisíc kilogramov prenosných batérií a akumulátorov.

ASEKOL SK je ako jediná spoločnosť zo Slovenska členom EUCOBAT, asociáciou združujúcou organizácie, ktoré v mene výrobcov zabezpečujú v členských krajinách Európskej únie zber použitých batérií.

APEL 2017

Efektívnejšie informovanie verejnosti o smogových situáciách

Časté zmeny v slovenskej environmentálnej legislatíve, ktorú sú reakciou jednak na nevyhnutnosť implementovať nové nariadenia európskych smerníc a tiež na problémy, ktoré prináša aplikácia zákonov v praxi, boli impulzom k zorganizovaniu ďalšej zo série konferencií **e+**. Uskutočnila sa 5. decembra v bratislavskom hoteli Devín a organizačne ju zabezpečovala opäť spoločnosť EKOS PLUS, s.r.o. Zúčastnili sa na nej predovšetkým zástupcovia podnikov, štátnej správy a ďalší hostia. Eleonóra Šuplatová, riaditeľka Odboru odpadov MŽP SR vo svojej prednáške predstavila zmeny, ktoré prináša tzv. aplikačná novela zákona o odpadoch (podrobne o jej obsahu píšeme vo viacerých príspevkoch v tomto čísle časopisu). E. Šuplatová načrtla aj ďalšie smerovanie legislatívnych zmien v odpadovom hospodárstve na Slovensku. O novele zákona o ovzduší, ktorú plénum NR SR schválilo v októbri tohto roku, podrobne informovala Zuzana Kocúnová, riaditeľka Odboru ochrany ovzdušia MŽP SR. Z jej prednášky vyplynulo, že novela o.i. zabezpečí efektívnejšie informovanie verejnosti o smogových situ-

áciách. Okrem lepšej informovanosti novela rieši aj konkrétne opatrenia na boj proti znečisteniu ovzdušia. Zmeny sa dotknú aj stredne veľkých spaľovacích zariadení s tepelným príkonom od 1 MW až 50 MW. Pre tieto zariadenia (napríklad teplárne) začnú v najbližších rokoch platiť prísnejšie emisné limity. Efektívnejšie majú byť aj kontroly v týchto prevádzkach. Novela okrem toho odstráni viacero nedostatkov transpozície európskych smerníc o kvalite ovzdušia a o priemyselných emisiách, zavádza nové definície, či pojmy ako napr. druhotné palivo. Nová právna úprava tiež prináša nové povinnosti pre prevádzkovateľov zdrojov znečistenia. Ide napr. o povinnosť prevádz-

kovateľa spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov určiť zamestnanca zodpovedného za prevádzkovanie spaľovne, či potrebu rozšírenia súhlasov nielen pre výskum, ale aj pre skúšanie nových výrobkov a výrobných postupov. Spomínaná novela umožní obciam zriadiť nízkoemisné zóny a zlepšiť tak kvalitu ovzdušia v mestách a obciach. Povolný výjazd do nej budú mať len vozidlá od určitej emisnej triedy. Konkrétne pravidlá si určí mesto alebo obec všeobecne záväzným nariadením.

Na konferencii zazneli aj prednášky o revízii Smernice EÚ ETS pre 4. obchodovateľné obdobie, o novele zákona o IPKZ a jej dosahu na prax, či o legislatívnom pláne MŽP SR na rok 2018. Záujem o účasť na podujatí, ako i priebeh diskusií po jednotlivých prednáškach potvrdil, že tí, ktorí zodpovedajú za dodržiavanie environmentálnych zákonov v podnikoch, ale aj pracovníci štátnej správy by potrebovali viac informácií a podrobnejší výklad znenia nových nariadení, aby vedeli operatívne a správne reagovať na časté legislatívne zmeny.

(rab)

Aplikačná novela zákona o odpadoch neprináša zásadné zvýšenie recyklačných poplatkov

Zníženie administratívneho zaťaženia je relatívne

Je priama kontrola štátu v súkromných spoločnostiach v rozpore s Ústavou SR?

V polovici októbra 2017 poslanci NR SR schválili tzv. aplikačnú novelu zákona o odpadoch. Pri prezentácii návrhu jej tvorcovia zdôrazňovali, že reaguje na požiadavky trhu, snaží sa odstrániť nedostatky, ktoré sa pri aplikácii zákona o odpadoch prejavili v praxi, posilňuje kontrolu organizácií zodpovednosti výrobcov zo strany štátu aj výrobcov a pod. Podrobnejšie o novej legislatívnej norme, ale aj o ďalších otázkach súvisiacich so situáciou na trhu odpadového hospodárstva v SR hovoríme v nasledujúcom rozhovore s Ing. Jířím Mikulenkom - predsedom predstavenstva SLOVMAS, a.s.

slovmas
a.s.

Z vyjadrení tvorcov aplikačnej novely vyplynulo, že jej cieľom je zvýšiť objemy vytriedeného a na zhodnotenie odovzdaného odpadu. Súhlasíte s týmto názorom?

- Novela zákona o odpadoch, ktorá bola schválená, v tomto smere neprináša žiadne opatrenie, ktoré by vytvorilo predpoklady na zvýšenie množstiev vytriedených a recyklovaných odpadov. Opatrenia, ktoré

podľa názoru predkladateľov tejto novely majú viesť k tomuto cieľu, sú len byrokratickým opatrením, ktoré nemá žiadny súvis s reálnymi aktivitami v oblasti nakladania s odpadmi.

Podľa vyjadrení predstaviteľov MŽP SR novela okrem iného zníži administratívne zaťaženie hlavne malých podnikateľov. Akým spôsobom?

- Novela sa vrátila k zjemneniu požiadaviek na malých podnikateľov tak, ako to umožňujú všetky smernice s cieľom podpory malého a stredného podnikania (čo, mimochodom na Slovensku nenachádza

praktické uplatnenie, nakoľko štát od malých a stredných podnikov vyžaduje rovnaké povinnosti, ako od veľkých podnikov, a to nielen v oblasti odpadového hospodárstva, ako napríklad povinná pracovná zdravotná služba). Na rozdiel od zákona č. 119/2010 Z. z. o obaloch od povinnosti plniť požiadavky v oblasti zberu a recyklácie odpadov z obalov táto novela oslobodzuje od povinnosti zabezpečovať plnenie cieľov zberu iba tie podniky / podnikateľov, ktorí uvádzajú na trh menej ako 100 kg obalov, resp. neobalových výrobkov ročne, kým v starom zákone o obaloch bolo od tejto povinnosti oslobodených oveľa viac subjektov, pretože limit bol vtedy stanovený na 200 kg obalov uvedených na trh ročne.

Ďalšia ohlasovacia povinnosť, ktorú novela zákona upravuje, je ohlasovanie údajov o prevádzke zariadenia na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov. Zrušuje sa jedno tlačivo – Evidenčný list zariadenia, ale údaje z neho sa majú uvádzať v pozmenenom tlačive Ohlasovanie o vzniku a nakladaní s odpadmi, ktoré musia vyplňať a zasilať všetky subjekty, ktoré tvoria odpad alebo s ním nakladajú v množstve väčšom ako 50 kg nebezpečných odpadov alebo 100 ton ostatných odpadov ročne. Takže síce necelých tisíc subjektov bude namiesto dvoch tlačív vyplňať jedno tlačivo raz ročne, ale ďalších cca desaťtisíc subjektov bude musieť prepracovať svoje systémy ohlasovania, pretože sa opäť po roku zmenil formát tlačiva, čo prinesie hlavne do väčších firiem, ktoré majú zavedené elektronické systémy evidencie odpadov, nové zvýšené náklady.

Nové administratívne povinnosti prináša novela zákona vo forme povinnej registrácie dopravcov odpadov, ktorí vykonávajú prepravu odpadu pre vlastnú potrebu. Takisto sú novelou zákona novými administratívnymi povinnosťami zaťažené organizácie zodpovednosti výrobcov a koordináčne centrá.

Novela prináša aj zmeny v definíciách, ktoré súvisia s trhovým a zberovým podielom. Aký je rozdiel medzi trhovým a zberovým podielom?

- Trhový podiel hovorí o podiele výrobcu na slovenskom trhu súvisiacom s predajom vyhradených výrobkov a zberový podiel hovorí o podiele výrobcu na zabezpečení triedeného zberu a následného zhodnotenia alebo recyklácie vyhradeného prúdu odpadu. Schválená novela zákona upresňuje obidva pojmy a definuje ich tak, aby bolo prakticky možné tieto údaje vypočítať na základe známych údajov v danom čase, čo pôvodné definície v zákone neumožňovali.

Môžete vysvetliť, ako sa stanovovali zberové podiely a limity zberu doposiaľ a ako to bude od nového roku, kedy má aplikačná novela nadobudnúť účinnosť?

- Zberové podiely sa za rok 2016 vypočítali na základe údajov o množstvách vyhradených výrobkov uvedených na trh SR v roku 2014 a na základe údajov o množstvách vyzbieraných vyhradených prúdov odpadov v roku 2014, o čom hovorilo pre-

chodné ustanovenie zákona. Ak by sa definície trhového a zberového podielu v zákone neupravili, z ich pôvodného znenia by nebolo jednoznačné, či sa trhový a zberový podiel za rok 2017 má počítať z údajov z roku 2016 alebo z roku 2014. Absolútne absentovala definícia trhového podielu pre neobalové výrobky. Preto nová úprava definícií trhového a zberového podielu tento problém odstránila.

Zákon stanovuje teda aj ciele zberu. Keďže OZV musia plniť aj zberový podiel obalov a neobalových výrobkov a z obcí nemajú dostatok odpadu na jeho plnenie, mohli údajne do zberových podielov zahrnúť aj množstvá vytriedeného odpadu z podnikov. Budú môcť eventúálne takto postupovať aj keď nadobudne novela účinnosť?

- Schválená novela zákona nedáva jednoznačnú odpoveď na túto otázku a bude opäť vecou výkladu zákona, či je to umožnené alebo nie. Nie je však ani správne, ani logické požadovať v obciach vyzbierať odpad, ktorý tam nikdy nemohol skončiť, t.j. odpady z obalov v priemysle a pod.

Dá sa predpokladať, že na plnenie zberových podielov pôjde do obcí od OZV, čiže od výrobcov viac financií?

- Nakoľko vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z. definuje tzv. štandardy zberu, ktoré sa pre rok 2018 výrazne navyšujú oproti roku 2017, organizácie zodpovednosti výrobcov budú musieť nutne zabezpečiť väčší finančný tok súvisiaci s týmto navýšením. Musíme však konštatovať, že v mnohých obciach už dnes majú triedený zber zložiek komunálnych odpadov nastavený na oveľa vyššiu úroveň, ako vyžadujú štandardy zberu a nebude potrebné navyšovať objemy dostupné pre občanov, pokiaľ to nebude potrebné z toho hľadiska, že občania budú viac triediť. Zodpovedná organizácia zodpovednosti výrobcov financuje aj nakladanie s množstvami vytriedených zložiek komunálnych odpadov nad rámec vyhláškou definovaných

štandardov zberu, ktoré by mali predstavovať iba povinné minimálne objemy a tiež aj tento odpad pochádzajúci od právnických osôb na území obcí zbieraný do „obecných“ smetiakov. Nie všetky OZV toto robia.

Tým, že zákon zaviedol rozšírenú zodpovednosť výrobcov (aj dovozcov), ktorá im ukladá povinnosť postarať sa o odpad, ktorý vznikne z ich výrobkov a obalov, keď „dožijú“, stúpili oproti času, keď existoval Recyklačný fond, náklady výrobcov niekoľkonásobne. Recyklačné poplatky smerujú organizáciám zodpovednosti výrobcov, ktoré za výrobcov zabezpečujú zber a zhodnotenie vytriedených komodít. Podľa názoru niektorých odborníkov, aplikačná novela priniesie ďalšie zvýšenie recyklačných poplatkov. Súhlasíte s týmto tvrdením?

- Na túto otázku sa nedá jednoznačne odpovedať. V súčasnosti sa deje preskupovanie jednak výrobcov a jednak obcí medzi jednotlivými organizáciami zodpovednosti výrobcov, takže dnes ešte nie sú ustálené presné zmluvné vzťahy a ani známe záväzky jednotlivých organizácií zodpovednosti výrobcov. Takisto sa nedá predpovedať vývoj trhu s druhotnými surovinami. Ak nastane podobná situácia, ako v tomto roku v prípade plastových odpadov, pre ktoré zrazu zanikol trh, bude nutné hľadať alternatívne riešenia, ktoré vo väčšine prípadov sú drahšie.

Aplikačná novela po stiahnutí dvoch problematických bodov z poslaneckého návrhu na doplnenie novely neprináša také zmeny do systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov, ktoré by viedli k zásadným zmenám vo výške poplatkov. Ak by tieto body stiahnuté z rokovania neboli, dopad by bol zjavne zdrvivý najmä pre lokálnych slovenských výrobcov, najmä potravín. Myslíme si, že výška poplatkov v najbližšom období za predpokladu ustálenia prostredia, či už trhového alebo legislatívneho, by nemusela byť zásadným spôsobom navýšovaná.

V súvislosti s aplikačnou novelou sa veľa diskutovalo aj o štandardoch zberu. Čo to znamená? Akým spôsobom sa stanovuje a bude stanovovať napr. počet kontajnerov na určitý počet obyvateľov? Existuje nejaký kvalifikovaný odhad, koľko bude zahustenie kontajnermi OZV ročne stáť? Zvládnu ďalší rast poplatkov výrobcovia? Pýtam sa preto, lebo k návrhu novely okrem SPPK nevyjadrili verejne žiadne podnikateľské zväzy a združenia svoje výhrady.

- Štandardy zberu, ako už bolo spomenuté, upravuje vyhláška MŽP SR. Vypočítajú sa ako objem, ktorý je potrebné zabezpečiť pre jednotlivé zložky triedeného zberu komunálnych odpadov, vypočítané na obyvateľa a rok. Štandardy zberu sú súčinnom objemu dostupnej zbernej nádoby a počtu jej vývozov. Vyhláška stanovuje postupný

každoročný nárast týchto dostupných objemov. Z hľadiska štandardov zberu sú na Slovensku dve skupiny obcí, tie, ktoré triedia odpady tak málo, že štandardy zberu nie sú schopné naplniť (v tomto prípade OZV financujú „vozbu vzduchu“, keďže povinné štandardy zberu musia zabezpečiť) a tie, ktoré štandardy zberu prekračujú alebo dokonca vysoko prekračujú. Vo všeobecnosti teda organizácie zodpovednosti výrobcov budú pravdepodobne viesť v rámci svojich rozpočtov na rok 2018 zabezpečiť aj nákup potrebných kontajnerov alebo vriec, keďže nie je potrebné vo všetkých obciach navýšovať tieto počty.

Vo viacerých Vašich vystúpeniach na rôznych odborných fórach, ako aj na stránkach nášho časopisu, ste viackrát upozornili na rozpor litery zákona s Ústavou SR, s obchodným zákonníkom či so zákonom o hospodárskej súťaži. Ak na svojich tvrdeniach trváte aj dnes, môžete Vaše argumenty podrobne vysvetliť?

- Naozaj poukazujeme na to, že zákon o odpadoch nerešpektuje základné pravidlá európskeho práva v oblasti voľného trhu. Zákon prikazuje konkurenčným spoločnostiam (v tomto prípade organizáciám zodpovednosti výrobcov a výrobcom, ktorí si plnia svoje vyhradené povinnosti individuálne v zmysle požiadaviek zákona o odpadoch) vytvoriť spoločnú obchodnú firmu, tzv. koordináčne centrum, v ktorom si musia v zmysle požiadaviek tohto zákona spoloč-

ne prerozdeľovať časť trhu (tzv. „presahujúce množstvá“). Domnievame sa, že takáto činnosť sa dá hodnotiť ako kartelová dohoda. Navyše, v tejto spoločnej firme zdieľajú citlivé údaje (trhový podiel), ktoré v zmysle zákona o ochrane hospodárskej súťaže majú byť utajované najmenej po dobu piatich rokov.

Najnovšia novela zákona o odpadoch obsahuje nové ustanovenia, ktoré zavádzajú priamu kontrolu štátu v súkromných spoločnostiach (organizáciách zodpovednosti výrobcov a koordináčnych centrách) prostredníctvom dosadenia zástupcu štátu do orgánov týchto spoločností. Toto ustanovenie vláda SR odôvodňuje potrebou kontroly štátu nad vybranými dvomi skupinami súkromných spoločností, ktoré (na základe požiadavky toho istého zákona) musia byť založené, vlastnené a prevádzkované výrobcami, teda súkromnými spoločnosťami, pričom doteraz má štát viacero možností na vykonávanie aj hlbkových kontrol súkromných spoločností (kontroly prostredníctvom Slovenskej inšpekcie životného prostredia, daňových úradov, Slovenskej obchodnej inšpekcie, pri podozrení na spáchanie trestného činu políciou...). Domnievame sa, že sa porušuje základné ústavné právo na podnikanie a súkromný majetok. Je to nebezpečný precedens, ktorý môže viesť k postupnému zoštatneniu súkromných spoločností na základe zákonnej požiadavky s pochybným odôvodnením. Toto ustanovenie je zároveň v rozpore s obchodným zákonníkom, ktorý upravuje podmienky fungovania súkromných spoločností a napríklad v prípade spoločností s ručením obmedzeným tento zákon nepožaduje jej zriadenie, ak tak neurčí spoločenská zmluva.

V neposlednom rade sa takmer všetky OZV a ich zakladatelia potenciálne stávajú spriaznenými osobami v zmysle legislatívy v oblasti transferového oceňovania prostredníctvom účasti v koordináčnom centre (spoluvlastníctva obchodnej spoločnosti).

(rab)

Prečo je dobré vyberať si výrobky s označením FSC

Lesných porastov na našej planéte alarmujúco stále ubúda

Lesy našej planéty čelia obrovským tlakom. Sú často nevhodne obhospodarované, ťaží sa v nich v neprimeranej miere či nelegálne. V dôsledku nelegálnej ťažby dreva každé dve sekundy zmizne z povrchu Zeme plocha lesa o rozlohe futbalového ihriska. Existuje však certifikačný systém FSC, ktorý stav lesov a drevo prísne kontroluje počas celej životnej cesty až k spotrebiteľovi. Znamená to, že aj my spotrebiteľia môžeme pomôcť zastaviť drancovanie lesov. Dôležité je hľadať u predajcov výrobky s označením FSC. Značka je zárukou, že drevo, či z neho vyrobený papier, pochádza z lesov, ktoré sú obhospodarované zodpovedne a šetrne podľa prísne nastavených environmentálnych a sociálnych štandardov.

Každý z nás robí denne veľa rozhodnutí a mnohé z nich majú dopad na životné prostredie. Aj pri nakupovaní je len na nás, po čom siahneme. Na trhu sú dnes produkty označené rôznymi environmentálnymi značkami. Pri výbere potravín často hľadáme označenie BIO či EKO. Značka FSC je na Slovensku pomerne málo známa. Treba ju hľadať na výrobkoch z dreva (dosky, podla-

hy, nábytok, kuchynské potreby) a papiera (kancelársky papier, knihy, obaly a pod.). FSC má silnú podporu obchodných reťazcov, ako je IKEA, Hornbach, či Home Depot. VISAČKA, alebo značka FSC vytlačená na produktoch znamená, že svojím nákupom podporujeme šetrné hospodárenie v lesoch, nepodporu-

jeme nezákonnú ťažbu dreva a ničenie životného prostredia miestnych obyvateľov.

„Lesy patria k najviac ohrozeným ekosystémom našej planéty. Takmer polovica svetových lesov zmizla vplyvom činnosti človeka. Ročný úbytok lesov bol podľa svetovej

organizácie FAO (Medzinárodná organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo) v rokoch 2010 až 2015 na úrovni 3,3 milióna hektárov, čo sa rovná 67 % rozlohy Slovenska“ hovorí Miroslava Plassmann, riaditeľka WWF Slovensko. „Stále vážnejší problém predstavuje nelegálna ťažba. Odhaduje sa, že v brazílskej Amazónii je 80 % stromov vyrábaných nezákonne a zhruba polovica tropického dreva dovážaného do krajín Európskej únie pochádza z nelegálnych zdrojov,“ dodáva M. Plassmann.

„Aj stav slovenských lesov je nepriaznivý,“ zdôrazňuje Milan Janák, ekolog z WWF. „Príčinou sú rôzne faktory vrátane nevhodných spôsobov lesného hospodárenia. Ráz krajiny určujú umelo vysádzané lesné monokultúry, ktoré nie sú schopné odolávať rôznym kalamitám a majú zníženú schopnosť zadržiavať vodu v krajine,“ konštatuje M. Janák. „Jedným zo spôsobov ako riešiť tieto problémy je podporovať obhospodarovanie lesov, ktoré bude environmentálne zodpovedné, sociálne prínosné a zároveň ekonomicky životaschopné. Takéto obhospodarovanie zaručuje certifikácia FSC (zodpovedné lesné hospodárenie). Podľa WWF ide v súčasnosti o najdôveryhodnejšiu schému certifikácie lesov“ dodáva.

FSC Friday

29. september je medzinárodný deň známy ako FSC Friday. Vznikol pred deviatimi rokmi vo Veľkej Británii a o rok neskôr sa z neho stala medzinárodná akcia, ktorá upozorňuje na nenahraditeľnú úlohu lesov v našom živote a zdôrazňuje nevyhnutnosť pristupovať k lesom sveta zodpovedne.

Desať tipov ako postupovať pri nákupe výrobkov z dreva:

1. Uprednostnite drevo pred plastmi či kovmi. Drevo je prírodný materiál a obnoviteľná surovina.
2. Pýtajte sa predajcov, či ponúkajú drevo a drevené výrobky s označením FSC. Drevo pochádza z lesov obhospodarovných podľa prísnych ekologických a sociálnych pravidiel.
3. Uprednostnite výrobky vyrobené z domácich drevín, najlepšie vyrobené na

Certifikácia lesov systémom FSC (Forest Stewardship Council) – zodpovedné lesné hospodárenie

Na mnohých výrobkoch z dreva a papiera sa môžeme stretnúť s označením FSC. Je to celosvetovo používaná značka, ktorá označuje produkty vyrobené z dreva, ktoré pochádzajú z lesov obhospodarovných v súlade s vysoko nastavenými environmentálnymi a sociálnymi štandardmi, ktoré sú dôkladne kontrolované. Certifikačný systém FSC vznikol pred viac ako 20 rokmi a nasadil vysokú latku producentom dreva. Dnes je široko používaný na celom svete. V praxi to znamená, že ak chce producent získať certifikát FSC, musí les obhospodarovvať v súlade s prísne nastavenými kritériami. Môže potom používať značku FSC, ktorým svoje drevo na trhu odlišuje od dreva nejasného pôvodu.

Slovensku. Platí pravidlo, že čím bližšie je krajina pôvodu, tým je to lepšie.

4. Ak chcete kúpiť produkt vyrobený z tropického dreva, zistite si, či neexistuje alternatíva vyrobená z domáceho dreva.
5. Vyhýbajte sa kúpe výrobkov z tropického dreva bez značky FSC. Často pochádzajú z devastovaných či nelegálne ťažených tropických lesov.
6. Ak kupujete výrobky z tropických druhov drevín (tík, eukalyptus a iné), rozhodne vyberajte len z tovaru označeného značkou FSC.
7. Uprednostnite výrobky z masívneho dreva pred lepenými materiálmi. Tie často obsahujú zdravie škodlivé chemické látky.
8. Uprednostnite výrobky ošetrené olejmi, voskami a fermežou pred farbenými a lakovanými produktmi.
9. Uprednostnite výrobky ošetrené prírodnými farbami a lakmi pred syntetickými.
10. Vyberajte si tovar vyššej kvality. Vydrží dlhšie a nebude potrebné nábytok čoskoro nahradiť novým. Z dlhodobého

ho pohľadu tento prístup šetrí aj vašu peňaženku.

Helena Čárska,
WWF Slovensko

Svetový fond na ochranu prírody / WWF je jednou z najväčších celosvetovo rešpektovaných nezávislých organizácií ochrany prírody. Vo svete má 5 miliónov podporovateľov a aktívne zastúpenie vo viac ako 100 krajinách. Snahou WWF je prispievať k zastaveniu poškodzovania prírodného prostredia Zeme a podieľať sa na vytváraní prostredia, kde ľudia žijú v harmónii s prírodou. Aktivity realizuje vo viac ako 150 krajinách na 6 kontinentoch a sú zamerané na ochranu biologickej rozmanitosti Zeme, ohrozených druhov rastlín a živočíchov, lesov, vôd, morí a oceánov, podporu využívania obnoviteľných zdrojov, znižovanie znečistenia a nadmernej spotreby.

Prečo je nutné pri stavbe drevodomu používať certifikované materiály?

Strešný konštrukčný systém, ktorý zabraňuje prehrievaniu podkrovia v letných mesiacoch, aj pre murované stavby

Dnešný trh ponúka vo všetkých smeroch široké možnosti a niekedy je ťažké sa orientovať v ponuke. Ako si teda správne zvoliť kvalitu a aké sú nástrahy, s ktorými sa môžete stretnúť pri návrhu a stavbe drevodomu? Jedným z hlavných aspektov, na ktoré treba dbať pri výbere dodávateľa je certifikácia, čiže technické posúdenia drevostavieb. Tepore, s.r.o., prináša vysvetlenie, čo všetko sa skrýva pod týmto pojmom. Informuje o tom Jakub Čajko z firmy Tepore, s.r.o.

Akú certifikáciu – technické posúdenie majú mať drevostavby?

- V tomto prípade vstupuje do hry legislatíva Európskej únie aj Slovenska. Pre európsky trh je nutné, aby drevostavba mala Európske technické posúdenie (ETA) a pre slovenský trh SK technické posúdenie (SK TP).

Čo je certifikácia výrobku – napr. drevostavby?

- Certifikácia výrobku zahŕňa posúdenie zhody jeho podstatných vlastností so základnými požiadavkami uvedenými v technických predpisoch (pre drevostavby podľa ETAG 007), vzťahujúcich sa na výrobok v určenej oblasti jeho použitia, ako aj dohľad nad systémom kvality žiadateľa (napr. výrobcu).

Aké konštrukcie a časti drevostavby sa certifikujú?

- Certifikujú sa zostavy budov s drevenou rámovou konštrukciou alebo so zrubovou konštrukciou a prefabrikované nosné opláštené panely na báze dreva (ETA alebo SK TP podľa predpisu ETAG 019).

Aké sú výhody a význam certifikácie?

- Certifikácia zaručuje použitie zdravých a pre užívanie bezpečných výrobkov, dodanie kvalitného a spoľahlivého stavebného výrobku alebo systému stavby, bezproblémové kolaudovanie drevenej konštrukcie alebo stavby, vyváženú cenu so zárukou kvality, zaručené obchodné práva a riešenie reklamácií. Hlavné však dlhodobú funkčnosť a spoľahlivosť a teda aj nižšiu starostlivosť a náklady počas prevádzky.

(kuč)

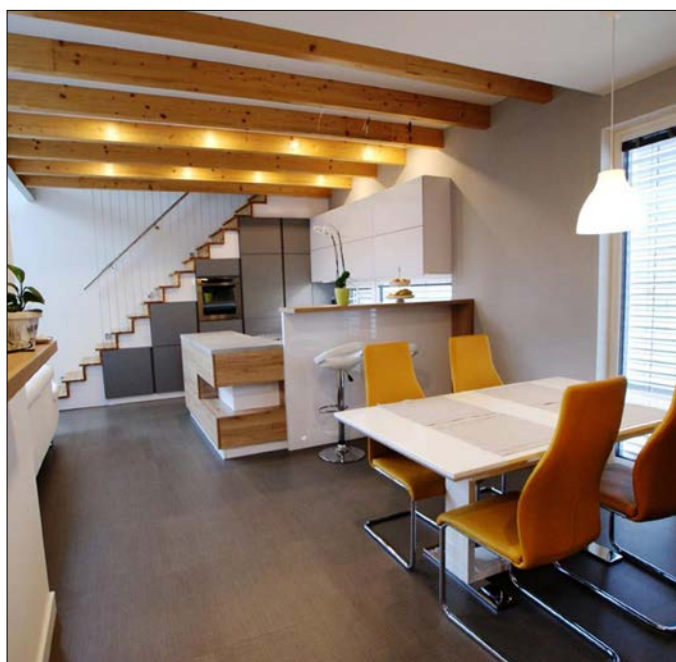
Certifikovaný systém STEICO TEPORE – nielen pre drevostavby

STEICO TEPORE systém je na Slovensku jediný systém pre-fabrikovaných konštrukčných panelov na báze dreva, ktorý má SK technické posúdenie. Je predpripravený pre výrobcov drevostavieb k rýchlejšiemu získaniu národného (SK TP), alebo európskeho (ETA) technického posúdenia pre ich drevený stavebný systém. Tento systém je navrhnutý pre obvodové steny drevostavieb, stropy stavieb, strechy stavieb (nielen drevostavieb) a má posúdené parametre ako požiarna odolnosť, tepelnotechnické vlastnosti a akustické vlastnosti. Súčasťou drevostavby sú stavebné konštrukcie ako napr. obvodové steny, nosné vnútorné steny, stropy, strecha a pod., ktoré podliehajú posúdeniu podstatných technických vlastností a tieto posúdenia sú súčasťou podkladov na vydanie technického posúdenia (SK TP).

STEICO TEPORE systém obsahuje certifikované prvky nielen

pre drevostavby, ale aj pre murované stavby. Ide najmä o strešný systém, ktorým je možné bojovať proti prehrievaniu počas letných mesiacov aj v murovaných stavbách. Systém STEICO TEPORE predstavuje pre zhotoviteľov originálne slovenské technické posúdenie (SK TP) konštrukčných panelov na báze dreva. Na slovenskom trhu je to jediný systém konštrukčných panelov s posúdením SK TP, ktorý je možné úplne prevziať do SK TP systému drevostavby zhotoviteľa.

Architekti, stavebné firmy i spotrebitelia uvažujúci o stavbe drevodomu, ktorý dýcha, sa môžu s uceleným konštrukčným a izolačným systémom pre drevostavby STEICO TEPORE oboznámiť vo vopred dohodnutom termíne aj v prezentačnej miestnosti na Hraničnej ulici 18 v Bratislave, alebo v Banskej Bystrici, Kremnička 3. Firma TEPORE dodáva okrem drevovláknitých izolácií aj ďalšie prírodné materiály, konštrukčné systémy a konopné izolácie. Ďalej aj hlinené omietky v kombinácii s drevovláknitými doskami, fúkanú drevovláknitú izoláciu a ďalšie ekologické materiály.

Cieľom je bezdymová budúcnosť

Philip Morris investuje do trvalo udržateľného rozvoja

Spoločnosť Philip Morris International (PMI) oznámila, že jej investície do trvalo udržateľného rozvoja presiahli niekoľko miliárd dolárov. Vrcholní predstavitelia už dlhodobo hovoria o transformácii cigaretového gigantu na firmu, ktorá chce byť lídrom v produkcii bezdymových výrobkov. Cieľom PMI je jedného dňa nahradiť cigarety bezdymovými výrobkami a ponúknuť tak miliónom ľudí, ktorí chcú pokračovať vo fajčení, lepšiu alternatívu.

V záujme dosiahnutia svojho cieľa bezdymovej budúcnosti, sa PMI pripojila v roku 2015 k programu OSN a sedemnástim cieľom udržateľného rozvoja. Každoročné dosiahnuté výsledky publikuje spoločnosť PMI v „Správe o trvalo udržateľnom rozvoji“, ktorá obsahuje investičné očakávania, alokáciu zdrojov a pokrok smerom k budúcnosti bez dymu.

- Od roku 2008 PMI investovala viac ako 3 miliardy USD do výskumu a vývoja produktov a služieb, do vý-

robných závodov, do vedeckého posúdenia výrobkov a do preskúmania pochopenia týchto výrobkov dospelými fajčiarmi.

- V roku 2017 PMI očakáva, že viac ako 70 % svojich celkových výdavkov investuje do výskumu a vývoja a vyše 30 % celosvetových výdavkov sa má vyčleniť na bezdymové výrobky.
- PMI oznámila plánované investície vo výške viac ako 1,7 miliardy USD na vybudovanie alebo premenu svojich závodov z výroby cigariet na výrobu

bezdymových výrobkov.

- Viac ako 3 milióny dospelých fajčiarov na svete už prešlo na prvú z bezdymových alternatív k cigaretám - IQOS. Do roku 2025 spoločnosť očakáva, že aspoň 40 miliónov spotrebiteľov prejde na bezdymové alternatívy.
- Spoločnosť predstavila svoj ambiciózny cieľ, že do roku 2025 najmenej 30 % celkového objemu dodaných výrobkov PMI na svetový trh by mali tvoriť práve bezdymové produkty.

Správa o trvalo udržateľnom rozvoji ponúka ucelený prehľad aktivít udržateľného podnikania spoločnosti PMI, ktoré zahŕňajú:

- Veľmi úspešný program poľnohospo-

dárskych pracovných postupov, ktorý neustále zvyšuje mieru zlepšovania pracovnej sily a podmienok v poľnohospodárstve, nielen v rámci tabakového priemyslu, ale aj mimo neho.

- Prijímanie nových a stále ambicioznejších cieľov v oblasti emisii skleníkových plynov. V roku 2016 sa podarilo spoločnosti dosiahnuť ich zníženie až o 23 % v porovnaní s rokom 2010. Do roku 2030 chce znížiť emisie skleníkových plynov až o 40 %.
- Programy na podporu boja proti nelegálnym cigaretám. Príkladom je globálny grantový program PMI IMPACT určený na podporu organizáciám, ktoré

vyvíjajú a implementujú projekty proti nelegálnemu predaju a podobným kriminálnym aktivitám. PMI oznámilo podporu 32 projektov v prvom grantovom kole v celkovej hodnote 28 miliónov amerických dolárov. Jeden vybraný projekt sa realizuje aj na Slovensku.

- Štatút Top Employer, certifikáciu rovnakých miezd pre ženy a mužov, ženy vo vedúcich manažérskych pozíciách a programy na podporu zdravia a zdravého životného štýlu.

PMI podporuje komplexnú reguláciu tabakových výrobkov na základe princípu znižovania rizík. Rešpektuje a podporuje

iniciatívu vlády regulovať tabakové výroby v prospech verejného záujmu. Jedným z hlavných cieľov spoločnosti je zodpovedné podnikanie. Podporuje komunikáciu o vážnych zdravotných následkoch fajčenia a zasadzuje sa za vytvorenie, dôkazmi podloženej, tabakovej regulácie na princípoch znižovania rizika.

Philip Morris Slovakia s.r.o. pokračuje v podpore lokálnych komunít v rámci programu Charitatívnych príspevkov (Charitable Contributions), zameraného na podporu prístupu k vzdelaniu a odborného vzdelávania, iniciatív v prospech nízkopríjmových skupín a posilňovania úlohy žien vo vedení spoločnosti. Spolupracuje so Slovensko-českým ženským fondom, ktorý v spolupráci so svojimi partnerskými organizáciami podporuje programy proti domácejmu násiliu a aktivity na dosiahnutie rovných príležitostí pre mužov a ženy.

Vďaka nadácii Divé maky podporuje programy rozvoja mladých ľudí z menších a zo znevýhodnených skupín. Philip Morris Slovakia s.r.o. sa taktiež zameriava na podporu hendikepovaných spoluobčanov a ľudí bez domova v spolupráci s nadáciou Pontis.

Je dlhoročným podporovateľom programu na prevenciu fajčenia mladistvých "Na vekú záležitosť" (www.navekuzalezi.sk), ktorý bol spustený v roku 1998. Cieľom programu je informovať verejnosť o potrebe dodržiavať zákaz predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov.

PHILIP MORRIS SLOVAKIA S.R.O.

Philip Morris Slovakia s.r.o. je spoločnosťou v rámci skupiny Philip Morris International Inc. a je najväčším distribútorom tabakových výrobkov v Slovenskej republike.

PHILIP MORRIS INTERNATIONAL INC. ("PMI")

PMI je popredná medzinárodná tabaková spoločnosť. Vo svojom portfóliu má šesť z top 15 medzinárodných značiek na svete a svoje produkty predáva vo viac ako 180 krajinách. Okrem výroby a predaja cigariet, vrátane značky Marlboro, značky cigariet číslo jeden na svete, PMI sa zaoberá vývojom a komercializáciou výrobkov so zníženým rizikom (ďalej len "RRP"). RRP je termín, ktorý PMI používa na identifikáciu výrobkov, ktoré predstavujú, mohli by predstavovať, alebo majú potenciál predstavovať znížené riziko pre fajčiarov, ktorí prejdú na tieto výrobky v porovnaní ak by naďalej fajčili. Prostredníctvom multidisciplinárnych schopností pri vývoji produktov, špičkového vybavenia a popredného vedeckého dokazovania, si PMI kladie za cieľ poskytnúť portfólio výrobkov RRP, ktoré spĺňajú široké spektrum preferencií dospelého fajčiara a prísne regulačné požiadavky.

Ďalšie informácie nájdete
na stránke www.pmi.com a www.pmisience.com

(do)

0 projekt Šampióni udržateľnosti stúpa záujem aj v slovenských školách

Zamestnanci spoločnosti Henkel vysvetľujú žiakom, ako chrániť životné prostredie

Inšpirovaní mottom „Ak chceme niečo zmeniť, musíme začať od seba,“ školní zamestnanci Henkel Slovensko deti na základných školách po celom Slovensku. Téma je jednoduchá, naučiť ich správať sa šetrne voči životnému prostrediu a byť vzorom súrodencom, rodičom a okoliu. Projekt Šampióni udržateľnosti v tomto roku vďaka stovke ambasádorov absolvovalo viac ako 5000 detí na desiatkach slovenských škôl naprieč krajinou. Vďaka tomu sa môže ušetriť ročne až 50 miliónov litrov vody, či 2,6 milióna kWh elektriny.

- Téma udržateľnosti je pre našu spoločnosť veľmi dôležitá. Nielen na Slovensku, ale vo všetkých krajinách sveta, kde spoločnosť Henkel pôsobí. Udržanie rovnováhy medzi ekonomickým rastom a udržateľným rozvojom je pre zachovanie kvality života na tejto planéte nevyhnutné. K spoločenskej zodpovednosti za to, v akom stave zachováme životné prostredie aj pre nasledujúce generácie, sa hlási aj spoločnosť Henkel. Preto sa už roky usilujeme vytvárať väčšiu hodnotu s menšou spotrebou energií, s nižšími emisiami, minimalizovať produkciu odpadov. Ak aj odpady vzniknú, tak sa snažíme ich opätovne zhodnotiť ako druhotnú surovinu. Jednoducho, iného východiska niet. Čo je ekonomické, musí byť aj ekologické,” zdôraznil prezident spoločnosti Henkel Slovensko

Henkel

Christian Schulz na stretnutí so zástupcami médií. Uskutočnilo sa pred ukážkovou hodinou udržateľnosti v Základnej škole na Nobelovom námestí v Bratislave. Ch. Schulz taktiež povedal, že téme udržateľnosti sa venujú nielen vo všetkých výrobných prevádzkach, ale aj v kanceláriách. Zamestnanci firmy sú motivovaní k tomu, aby sa zapájali do rôznych aktivít, ktoré prispievajú k úspore energií, k minimalizácii produkovaných odpadov a pod. Už pri navrhovaní produktov sa sústreďujú na to, aby nielen pri ich výro-

be, ale aj ich použití bola čo najnižšia spotreba energie, vody, či aby sa minimalizovali objemy obalových materiálov. Okrem toho rozmyšľali, ako prispieť k trvalo udržateľnému rozvoju aj nad rámec spoločnosti. „Ak nič nezmeníme na súčasnom štýle života, budeme v roku 2050 potrebovať k životu päť planét. Je dôležité, aby sme sa všetci voči našej planéte správali udržateľne. Každý z nás to vie ovplyvniť. Preto sme sa rozhodli ukazovať deťom, kde všade môžu pomôcť životnému prostrediu a zároveň inšpirovať rodičov a súrodencov, aby sa správali rovnako,” vysvetlil Ch. Schulz. „Keďže naši zamestnanci sú našim najdôležitejším zdrojom pri vytváraní udržateľnejších riešení a zvyšovaní povedomia o tejto téme, rozhodli sme sa vytvoriť program, ktorý im umožní stať sa jej ambasádormi,” dodal Ch. Schulz.

5-tisíc detí vie, ako sa správať úsporne voči životnému prostrediu

Dobrovoľníci, zamestnanci firmy Henkel, absolvujú na úvod špeciálne školenie tzv.

Šampiónov udržateľnosti. Zároveň do rúk dostávajú všetky podklady pre interaktívnu hodinu, ako napríklad animované video s postavičkou zemegule. Pomocou tipov získaných na hodine sa zo žiakov stávajú malí ambasádori, ktorí tému udržateľnosti šíria aj vo vlastnej rodine, domácnosti a okolí. „Pre tento rok sme si stanovili cieľ naučiť zásadám udržateľnosti 3000 detí. Túto ambíciu sme naplnili už v júni. Našich zamestnancov motivujeme vrátiť sa na svoju školu, stretnúť bývalých učiteľov a absolvovať s deťmi užitočnú hodinu. Počet našich aktívnych ambasádorov už vďaka tomu prekročil číslo 100 a dnes môžeme hrdo prehlásiť, že sme prekročili hranicu 5000 detí. Trúfame si povedať, že do konca roka sa priblížime k číslu 5500 vyškolených detí,“ dodal Christian Schulz.

Projekt Šampióni udržateľnosti môže pomôcť ušetriť ročne

- až 50 miliónov litrov vody
- až 2,6 milióna kWh elektriny

** Ak všetci členovia 5000 domácností raz týždenne namiesto kúpeľa vo vani použijú sprchu, úplne vypnú TV a znížia pri veľkom týždennom praní teplotu zo 60 na 30 °C.*

Ak nič nezmeníme, budeme v roku 2050 potrebovať päť planét

Projekt Šampióni udržateľnosti prináša do 3. a 4. ročníkov základných škôl vzorovú hodinu, na ktorej sa deti hravou formou učia, ako môžu veľmi jednoducho šetriť vodou, energiami, či znížiť množstvo odpadu. Interaktívna hodina, vedená zamestnancami spoločnosti Henkel Slovensko, dáva deťom praktický návod, ako môžu šetriť životné prostredie tým, že:

- vypínajú vodu, keď ju nepotrebnú (napríklad pri umývaní zubov),
- zhasnú svetlo vždy, keď odídu z miestnosti,
- úplne vypnú televízor (nestačí šťuknúť ovládač, pretože vtedy je televízor v pohotovostnom móde a stále spotrebúva elektrinu),
- zatvoria chladničku hneď potom, ako z nej vyberú jedlo,
- použijú namiesto jednorazovej kuchynskej utierky radšej textilnú,
- používajú uteráky tak, aby neputovali hneď do koša na pranie.

Hodinu udržateľnosti si môže objednať každá škola

O tom, že vyučovanie o udržateľnosti a ochrane životného prostredia vie byť zábavné aj užitočné zároveň, sa presvedčili aj žiaci ŽŠ na Nobelovom námestí 6 v Bratislave. Riaditeľka školy Valéria Fogašová ešte pred začiatkom hodiny informovala o tom, že environmentálna výchova je v podstate

Do projektu

Šampióni udržateľnosti

sa môže prihlásiť každá základná škola na Slovensku cez webovú stránku zriadenú spoločnosťou Henkel Slovensko,

www.sampioni.sk

Web obsahuje všetky informácie o projekte vrátane kvízu, v ktorom si otestujete svoje znalosti.

súčasťou väčšiny vyučovacích predmetov. Už roky prostredníctvom rôznych podujatí a aktivít budujú u detí vzťah k prírode, k prostrediu, v ktorom žijú. Separujú viacero druhov odpadu, sadia kvety, prikrmujú vtáčky, organizujú rôzne súťaže, zbýru odpadu (vlni jedna trieda vyzbierala až 750 kg papiera), majú vytvorené tzv. energetické hľadky, pripravujú nástenky s environmen-

tálnou tematikou atď. „Dôležitosť témy udržateľnosti si stále viac uvedomujeme aj my v škole. Práve preto sme uvítali iniciatívu spoločnosti Henkel Slovensko zorganizovať interaktívnu vyučovaciu hodinu práve u nás. Verím, že vedomosti, ktoré deti dnes získali, budú ďalej rozvíjať a využívať v bežnom živote, ako doma, tak aj v prostredí školy,“ dodala V. Fogašová.

A ako prebiehala samotná hodina udržateľnosti? V jej úvode dobrovoľníci - zamestnanci firmy Henkel najskôr žiakom vysvetlili, čo sa skrýva za princípom 3 R – redukovať, recyklovať, re-use (znovupoužitie výrobkov, aby sa nestali odpadom). Potom hravou formou hovorili o dôležitosti šetrenia prírodných zdrojov, o potrebe využívať odpad ako cennú druhotnú surovinu, o ochrane prírody... Na väčšinu ich otázok však žiaci vedeli odpovedať, čo len potvrdilo slová pani riaditeľky, že dlhodobý cieľ – budovať ekologické zameranie školy - sa im darí plniť.

PR (rab/do)

O spoločnosti Henkel

Spoločnosť Henkel pôsobí celosvetovo s vyrovnaným a diverzifikovaným portfóliom produktov. Vďaka silným značkám, inováciám a technológiám zastáva Henkel vedúce postavenie na trhu tak v spotrebiteľských, ako aj priemyselných odvetviach. V oblasti lepidiel je Henkel divíziou Adhesive Technologies (Lepidlá a technológie) celosvetovým lídrom na trhu v rámci všetkých priemyselných segmentov. V oblastiach Laundry & Home Care (Pracie a čistiace prostriedky) a Beauty Care (Kozmetika) je Henkel na vedúcich pozíciách na viacerých trhoch a v kategóriách vo svete. Spoločnosť bola založená v roku 1876 a má za sebou viac než 140 úspešných rokov. V účtovnom roku 2016 dosiahla obrát vo výške 18,7 mld. eur a upravený prevádzkový zisk vo výške 3,2 mld. eur. Tri najvýznamnejšie značky, jednotlivých divízií – Loctite, Schwarzkopf a Persil – spolu vygenerovali tržby v hodnote viac než 6 miliárd eur. Henkel zamestnáva viac než 50 000 ľudí po celom svete, ktorí spolu tvoria zameraný a veľmi rôznorodý tím, spájaný dôslednou firemnou kultúrou, spoločným záujmom vytvárať trvalo udržateľnú hodnotu, ako aj zdieľaním spoločných hodnôt. Ako uznávaný líder v oblasti udržateľnosti je Henkel na popredných priečkach v mnohých medzinárodných indexoch a hodnoteniach. Prioritné akcie spoločnosti Henkel sú evidované v indexe DAX na nemeckej burze cenných papierov.

Na Slovensku pôsobí Henkel vo všetkých troch uvedených strategických oblastiach už od roku 1991. Henkel Slovensko predáva viac ako 50 značiek a dnes zamestnáva viac ako 1600 pracovníkov.

Ďalšie zaujímavé podujatie v rámci projektu Olománia

ODPAD! la nám hodina!

Interaktívne divadelné predstavenie naučí deti správne triediť odpad

Mestská spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO), a.s., spolu s hlavným mestom SR Bratislava, spustila ďalšiu novinku – interaktívne divadelné predstavenie s názvom ODPAD! la nám hodina! Predstavenie vzniklo v spolupráci so Štúdiom L+S a spoločnosťou NATUR-PACK a.s., ktorá je zároveň odborným garantom. Predstavenie slávnostne otvoril primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal.

Na premiére predstavenia nechýbali ani samotní autori, spisovateľ Daniel Hevier, hudobný skladateľ Rastislav Dubovský, výtvarník Ľubo Guman a výkonný riaditeľ Štúdia L+S Pavol Danišovič, ktorý je zároveň režisérom predstavenia. Spoločnosť NATUR-PACK, a.s., ktorá v súčasnosti zabezpečuje triedený zber takmer v 1100 samosprávach na celom Slovensku, vrátane hlavného mesta Bratislava, zastupoval riaditeľ pre vzťahy s verejnosťou Marek Brinzík a spoločnosť OLO, ktorá sa v Bratislave stará o zber a odvoz zmesového komunálneho a triedeného odpadu, hovorí Beata Humeníková.

Predstavenie ODPAD! la nám hodina! je jednou z ďalších aktivít výchovno-vzdelávacieho projektu Olománia, do ktorého je zapojených takmer 22 tisíc účastníkov zo 112 materských, základných a špeciálnych

škôl. Naplánovaných je spolu 22 predstavení počas celého školského roka 2017/2018. Interaktívna hodina bude zdarma a záujemcovia sa môžu vopred prihlasovať prostredníctvom webstránky www.olomania.sk.

Predstavenie v trvaní jednej hodiny zábavnou, polyžánrovou formou prebúdzá u detí záujem o témy ako odpad, triedenie,

recyklácia. Zoznamuje ich s prácou smetiara, vysvetľuje, na čo slúži spaľovňa, zberný dvor a hovorí aj o potrebe spoločenskej zodpovednosti jednotlivca za životné prostredie, v ktorom žijeme.

Ďalšie informácie o projekte Olománia nájdete na www.olomania.sk.

(rab/do)

Desiatky mimovládnych organizácií požiadali o príspevok na envirovýchovu

Najväčší záujem je o podporu projektov zameraných na rozvoj zelenej infraštruktúry

Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR) informovalo, že od októbra 2017 prijímalo žiadosti o podporu projektov zameraných na environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu. V budúcom roku rozdelí po ich vyhodnotení, aj vďaka príspevkom donorov do Zeleného vzdelávacieho fondu (ZVF), viac ako 130-tisíc eur. Do uzávierky prvej pilotnej výzvy ZVF podali mimovládne organizácie 44 žiadostí o podporu ich projektových zámerov v celkovej sume 309 789 eur.

O podporu zo ZVF požiadalo 34 občianskych združení, 7 neziskových organizácií poskytujúcich verejnoprospešné služby s environmentálnym zameraním, 2 nadácie a jedno záujmové združenie právnických osôb. Až 24 projektových zámerov má nadregionálny charakter. Najväčší zá-

ujem je o podporu projektov zameraných na rozvoj zelenej infraštruktúry s cieľom zlepšiť kvalitu života - 22 podaných projektových zámerov. Po desať projektových zámerov reaguje na témy príležitosti prechodu na obehové hospodárstvo a ekoinovácie. Dve žiadosti sú zamerané na podporu nízkouhlíkovej mobility a opatrenia na znižovanie emisií.

„Záujem mimovládnych organizácií o projekty zamerané na environmentálnu výchovu prekonal ponuku, čo potvrdzuje opodstatnenosť takéhoto fondu. Považujeme za dôležité, aby verejný a súkromný sektor spájali sily pre dobrú vec a práve vzdelávacie enviroprojekty sú najistejšou investíciou do našej spoločnej budúcnosti,“ uviedol šéf zeleného rezortu László Sólymos.

V čase vydania nášho časopisu pre-

biehala administratívna kontrola žiadostí a nasledovať bude odborné hodnotenie, pričom vo februári 2018 zasadne komisia ZVF, ktorá schválí finálny výber projektov navrhnutých na podporu, ktorý pôjde na odsúhlasenie ministrovi životného prostredia SR. Zoznam podporených projektov bude zverejnený na webe ZVF vo februári 2018 a v marci 2018 by malo dôjsť k podpísom zmlúv s príjemcami podpory.

(Odbor komunikácie MŽP SR)

Všetky informácie o Zelenom vzdelávacom fonde sú dostupné aj na internetovej stránke www.zelenyvzdelavacifond.sk

Spoločnosť SLOVMAS, a. s., ako autorizovaná organizácia zodpovednosti výrobcov pre: obaly, neobalové výrobky, batérie a akumulátory, elektrozariadenia, pneumatiky týmto informuje právnické osoby a fyzické osoby – občanov o nakladaní s odpadom z vyhradených výrobkov (vyhradený prúd odpadu):

- Do skupiny vyhradených výrobkov patria elektrozariadenia, batérie a akumulátory, obaly, neobalové výrobky, vozidlá a pneumatiky.
- Na vyhradené výrobky sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, tzn., že výrobca takéhoto výrobku je povinný plniť súbor povinností pre vyhradený výrobok uvedený na trh SR. Tým je zabezpečené, že o vyhradený výrobok, resp. vyhradený prúd odpadu bude postarané vo všetkých fázach jeho životného cyklu.
- Financovanie triedeného zberu vyhradeného prúdu odpadu, vrátane triedeného zberu zložiek komunálneho odpadu patriačich do vyhradeného prúdu, znášajú výrobcovia v rámci systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov. V prípade nedôsledného triedenia oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, náklady na triedený zber vyhradeného prúdu odpadu znáša obec.
- Zakazuje sa do voľnej prírody ukladať akýkoľvek odpad. Batérie a akumulátory, elektrozariadenia a odpadové pneumatiky sa nesmú vyhadzovať do komunálneho odpadu.
- Konečný používateľ môže odovzdať elektrozariadenia, batérie a akumulátory na miestach spätného zberu a odpadové pneumatiky u distribútorov pneumatík. Nakladanie s odpadom z obalov a neobalových výrobkov je určené vo všeobecne záväznom nariadení obce.

Viac informácií o spôsoboch nakladania s vyhradeným prúdom odpadu nájdete na webovom sídle www.slovmas.sk

EKOS

PLUS

ČISTÉ RIEŠENIA

Držiteľ certifikátu ISO 9001

ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ A CERTIFIKÁTY:

☛ Zapísaná pod číslom 28/2000-OPV-PO do zoznamu odborných spôsobilých osôb naposudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie podľa § 42 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 127/1994 Z.z. (aktuálne zákon č. 24/2006) o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Podľa § 9 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 52/1995 Z.z. je oprávnenou osobou.

☛ Ing. Mgr. Milan Kovačič je držiteľom Osvedčenia č. 79/967/2004-6.1 o odbornej spôsobilosti na vyhotovovanie odborných posudkov vo veci ochrany ovzdušia podľa Vyhlášky č. 202/2003 Z.z.

Držiteľ certifikátu ISO 9001:2008, certifikát č. c Q – 486/14 c, certifikačný orgán: QSCert.

☛ Certifikovaný environmentálny auditor, certifikát aicq/sicev č. 139/2002, certifikačný orgán: CERTIQUALITY, Miláno.

☛ Na základe osvedčenia o akreditácii č. V-006 je spôsobilá podľa požiadaviek EN ISO 14065:2013 a nariadenia Komisie (EÚ) č. 600/2012 vykonávať overovanie správ o emisiách skleníkových plynov a správ o úrovniach činností podľa zákona č. 414/2012 Z.z. a nariadenia Komisie (EÚ) č. 601/2012 v rozsahu akreditovaných činností 1a, 1b, 3, 4, 6, 7 a 98, podľa prílohy č. 1 nariadenia Komisie (EÚ) č. 600/2012.

☛ Zamestnanci sú zapísaní v Registri oprávnených osôb podľa § 5 zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Môžu poskytovať odborné poradenstvo v predbežnom prerokovaní a vo veciach týkajúcich sa obsahu žiadosti o vydanie povolenia alebo žiadosti o zmenu povolenia na základe odbornej spôsobilosti, ktorú vydalo MŽP SR na základe overenia odbornej spôsobilosti podľa §2 vyhlášky MŽP SR č. 183/2013 Z.z.